

การทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการองค์กรสำหรับวิสาหกิจชุมชน
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

**Preparing Accounting and Using Information for Management among Community
Enterprises in Muang District, Nakhon Si Thammarat**

ปิ่นฤดี หนูบุตร

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

พุทธศักราช 2558

การวิจัยเรื่อง	การทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการองค์กร สำหรับวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้เขียน	นางสาวปิ่นฤดี หนูบุตร
ปริญญา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน (2) การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีและความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกับการจัดการองค์กร และ (3) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ใช้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัย ใช้สถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า (1) วิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ดำเนินกิจการเป็นประเภทผลิตเพื่อจำหน่าย การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ร้อยละ 50 ไม่ทำบัญชี และวิสาหกิจชุมชนที่ทำบัญชีร้อยละ 100 ทำการบันทึกบัญชีด้วยมือ โดยใส่ใบเสร็จรับเงิน และการบันทึกช่วยจำเป็นเอกสารใบสำคัญในการจดบันทึกทางการบัญชี วิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ที่ทำบัญชีทำการจดบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด (รับ-จ่าย) มีเพียงวิสาหกิจชุมชนส่วนน้อยที่จัดทำบัญชีทั้งระบบ คือ สมุดเงินสด (รับ-จ่าย) สมุดรายวันทั่วไป บัญชีแยกประเภท และทำรายงานผลสรุป วิสาหกิจชุมชนที่ทำบัญชีให้ความสำคัญกับการจัดทำทะเบียนสมาชิกและหุ้น จะเห็นได้ว่า วิสาหกิจชุมชนที่ทำบัญชีส่วนใหญ่ไม่ทำทะเบียนบัญชีย่อยต่างๆ ในการบริหารจัดการสินทรัพย์ สินค้าคงเหลือ วัตถุดิบ ลูกค้า และลูกหนี้ วิสาหกิจชุมชนที่ทำบัญชีจัดทำรายงานทางการเงินประกอบด้วย การจัดทำงบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสด เพื่อประโยชน์ในการควบคุม และการตัดสินใจในการดำเนินการ (2) การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีและความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีกับการจัดการองค์กร กลุ่มวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 50 ไม่ทำบัญชี ส่วนวิสาหกิจชุมชนอีกร้อยละ 50 ที่ทำบัญชี ส่วนใหญ่ทำเพียงบัญชีเงินสดรับ-จ่าย แต่ไม่จัดทำทะเบียนคุมยอดและบัญชีย่อยต่างๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลทางการบัญชีในการจัดการด้านการผลิต ด้านการขาย ด้านการจัดสินทรัพย์สิน ระบบสารสนเทศทางบัญชีที่ถูกต้องเชื่อถือได้ มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบ

เชิงบวกกับกำไร ด้านการเงิน การดำเนินงาน รายงานทางการเงินที่ถูกต้องสมบูรณ์เชื่อถือได้ จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการทำให้ตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจในด้านต่างๆ ได้ดีขึ้น อีกทั้งข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีสามารถช่วยเป็นศูนย์กลางในการบริการข้อมูลต่างๆ ภายในองค์กร เป็นประโยชน์ในการกำหนดกลยุทธ์และนโยบายเพื่อการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และทำให้องค์กรดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง นอกจากนี้ระบบสารสนเทศทางบัญชี เมื่อผ่านรายการจากการจดบันทึก มาทำการคำนวณ แยกหมวดหมู่ สรุปผลการดำเนินงานในรูปแบบของงบการเงิน ระบบเหล่านี้ จะถูกบันทึก รวบรวม และประมวลผลข้อมูลด้านบัญชีการเงิน อย่างเป็นระบบ และนำเสนอข้อมูลทางบัญชีที่ได้นี้ให้แก่ผู้บริหารใช้ประโยชน์ในการจัดการในองค์กรต่อไป และ (3) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่ขาดความรู้ในการทำบัญชี ในกลุ่มวิสาหกิจที่ทำบัญชีสม่ำเสมอ แต่ก็จัดทำบัญชีไปตามความเข้าใจตนเอง ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ด้านการทำบัญชีในการจัดทำบัญชี ขาดที่ปรึกษาให้คำปรึกษาการทำบัญชีและกำกับดูแลการทำบัญชีอย่างต่อเนื่อง และในส่วนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ไม่ได้จัดทำบัญชี ด้วยสาเหตุที่คิดว่าไม่มีความจำเป็น และเป็นเรื่องยุ่งยากเสียเวลา ไม่มีคนทำบัญชี แต่จะมีการจดจำรายละเอียดต่างๆ จากใบเสร็จ ใบส่งของ และใบสำคัญต่างๆ

คำสำคัญ : วิสาหกิจชุมชน ระบบบัญชี สารสนเทศทางบัญชี บัญชีเพื่อการจัดการ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จได้ ด้วยการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด ที่ได้กำหนดนโยบายให้บุคลากรมีโอกาสในการพัฒนาตนเอง พัฒนาการวิจัย และนำไปสู่การพัฒนาองค์กร

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์วิมล คำสี อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผู้บังคับบัญชาสูงสุดที่อนุญาตให้ใช้เวลาในการดำเนินการวิจัย สถานที่ดำเนินการวิจัย และสนับสนุนด้านอุปกรณ์เครื่องใช้ในการดำเนินงานต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ขอขอบพระคุณ อาจารย์นงเยาว์ เกตุแก้ว ที่สละเวลาในการให้คำชี้แนะแนวทาง และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการวิจัย ให้สำเร็จลุล่วง ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือตลอดมา

ท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ คุณพ่อวิน และคุณแม่เดือนใจ หนูบุตร ที่ให้ความรัก และสนับสนุนอย่างเต็มกำลังมาโดยตลอด และขอขอบคุณ คุณกิริติ เชียงสวน เด็กหญิงปิ่นภักดิ์ เชียงสอน ที่มีความเข้าใจและเป็นกำลังใจเสมอมา ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ปิ่นฤดี หนูบุตร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพประกอบ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
วิธีการศึกษา	5
แหล่งข้อมูล	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
วิสาหกิจชุมชน	7
การบัญชี	9
ระบบบัญชี	15
สารสนเทศทางการบัญชี	17
บัญชีเพื่อการจัดการ	22

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
การจัดการองค์กร	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
กรอบแนวคิดในการวิจัย	30
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	35
ผู้ให้ข้อมูลและวิธีรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
บทที่ 4 ผลการวิจัย	41
การศึกษาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน	41
การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีและความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูล	
สารสนเทศทางการบัญชีกับการจัดการองค์กร	53
ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี	61
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	62
ความมุ่งหมายของการวิจัย	63
สรุปผลการวิจัย	64
อภิปรายผลการวิจัย	65
ข้อเสนอแนะ	68

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	72
แบบสอบถามสัมภาษณ์ชุดที่ 1	
แบบสอบถามสัมภาษณ์ชุดที่ 2	

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 3.1 เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลวิสาหกิจชุมชนประจำตำบล	37
ตารางที่ 4.1 แสดงที่ตั้ง และปีที่จัดตั้งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	42
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	43
ตารางที่ 4.3 แสดงข้อมูลสมาชิกและการระดมทุน	43
ตารางที่ 4.4 แสดงข้อมูลประเภทของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	44
ตารางที่ 4.5 แสดงผู้จัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	44
ตารางที่ 4.6 แสดงวุฒิการศึกษาของผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน	45
ตารางที่ 4.7 แสดงการทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	45
ตารางที่ 4.8 แสดงประโยชน์จากการจัดทำบัญชีในความคิดเห็นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	46
ตารางที่ 4.9 แสดงอุปกรณ์เครื่องมือในการรองรับการบันทึกบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	46
ตารางที่ 4.10 แสดงสมุดบัญชีที่ใช้ในการบันทึกบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	47
ตารางที่ 4.11 แสดงทะเบียนคุมยอดต่างๆ ที่ใช้ในการบันทึกบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	48
ตารางที่ 4.12 แสดงเอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	49
ตารางที่ 4.13 แสดงการทำรายงานทางการเงิน (งบการเงิน) ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	51
ตารางที่ 4.14 แสดงความต้องการให้มีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาช่วยเหลือในการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	52
ตารางที่ 4.15 แสดงความต้องการการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานใด	52
ตารางที่ 4.16 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้สารสนเทศทางบัญชีในการจัดการองค์กร โดยครอบคลุมในเรื่อง เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในกลุ่ม	53
ตารางที่ 4.17 ปัญหาการดำเนินงานในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการด้านการผลิตของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช	56
ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการด้านการขายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช	57
ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการทรัพยากรสินของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช	58
ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช	59
ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการองค์กร โดยรวม สำหรับวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช	60
ตารางที่ 4.23 แสดงปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ของวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	61

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพประกอบที่ 2.1 กระบวนการจัดทำบัญชี	11
ภาพประกอบที่ 2.2 หน้าที่งานของการทำบัญชีและการบัญชี	15
ภาพประกอบที่ 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างวงจรรายการกับหน่วยงานภายนอก 21	
ภาพประกอบที่ 2.4 แผนผังแสดงลักษณะบัญชี	24
ภาพประกอบที่ 2.5 แผนผังแสดงหน้าที่ของฝ่ายบริหารในการใช้ PDCA เพื่อการตัดสินใจ	28
ภาพประกอบที่ 2.6 กรอบแนวคิดการจัดทำบัญชีและการใช้สารสนเทศทางการบัญชี เพื่อการจัดการองค์รววิสาหกิจชุมชน	31

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

จากการที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ วิกฤติเศรษฐกิจตกต่ำ เป็นผลสืบเนื่องมาจากสภาวะเศรษฐกิจโลกเปลี่ยนแปลง อีกทั้งการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา ประเทศไทยใช้ตัวแบบการพัฒนาจากตะวันตกเป็นแม่แบบ โดยการทำให้ทันสมัย กระแสแนวคิดนี้ สืบทอดมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ที่เรียกกันว่าอารยธรรมตะวันตก (Western Civilization) จากยุค modernization มาถึงยุค NICS สืบทอดมาถึงยุค โลกาภิวัตน์ (เทียนชัย วงศ์ชัยสุวรรณ, 2541:141) เป็นการพัฒนาที่ไม่ได้สร้างมาจากรากฐานชีวิตของประเทศที่แท้จริง จากรูปแบบการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อ โครงสร้างของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ทำให้ประเพณีอันดีงามที่เป็นทุนทางสังคมถูกทำลาย จากวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศที่ผ่านมาได้พิสูจน์แล้วว่า ไม่สามารถแก้ปัญหาและสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นกับสังคมโดยรวมได้ (ครอบครัวนักกิจกรรมภาคใต้ 2553:1) ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นวงกว้างทุกระดับชั้น การขาดการจัดสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรมก่อให้เกิดภาวะเศรษฐกิจที่ไม่มั่นคง เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สภาวะการทอดทิ้งถิ่นฐานเพื่อเข้ามาหางานทำในสังคมเมือง และฐานทรัพยากรเสื่อมโทรมในปี พ.ศ. 2540 เกิดวิกฤติเศรษฐกิจตกต่ำ สภาวะฟองสบู่แตก คนว่างงาน ปัญหายาเสพติด ความยากจน จึงทำให้เกิดการแสวงหาหนทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีความมั่นคงอย่างยั่งยืน

จากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นทำให้เกิดการตื่นตัวในการแก้ปัญหาความยากจน โดยเริ่มบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544 โดยมุ่งเน้นพัฒนาคนและคุณภาพชีวิต สร้างหน่วยพื้นฐานของสังคมอันประกอบด้วย ครอบครัว ชุมชน ให้เข้มแข็ง และพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เพื่อให้สามารถปรับตัวและดำรงอยู่ได้ในกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้ง ในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมโดยมีความเชื่อมั่นว่าหากชุมชนเข้มแข็งก็สามารถพึ่งพาตนเองได้ จวบจนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2560 ก็ยังให้ความสำคัญของการสร้างทุนของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นทุน

ทางสังคม ทูตทางเศรษฐกิจ ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือทุนมนุษย์ การสร้างทุนเป็นพื้นฐานหลักในการพัฒนาคน โดยการรวมตัวของคนในชุมชน ร่วมคิด ร่วมเรียนรู้ ผู้ปฏิบัติ เป็นกลุ่มอาชีพ ที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตบนฐานทรัพยากร ภูมิปัญญา และวิถีวัฒนธรรมชุมชนนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง โดยกลุ่มของชุมชนร่วมสร้าง โครงข่ายที่มีความสัมพันธ์กันของระบบการผลิตที่ใช้ทรัพยากรชุมชนเป็นพื้นฐาน ระบบการบริโภค และระบบการจัดการทุน ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่งเงิน ส่งผลให้เกิดความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน (ครอบครัวนักกิจกรรมภาคใต้, 2553:1)

วิสาหกิจของชุมชน เป็นองค์กรหนึ่งที่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้ยั่งยืน ซึ่งเริ่มจากการประกอบกิจการขนาดเล็ก ระดมทุนจากสมาชิกเพื่อใช้ในการแปรรูป ผลิตเพื่อกิน เพื่อใช้ในครัวเรือน ขยายออกสู่ตลาด เน้นตลาดท้องถิ่น ต่อมาเมื่อเกิดการเรียนรู้ก็จะตั้งสหประชาการณ สามารถขยายตลาดออกไปสู่ภายนอกได้อย่างมั่นใจ ก่อให้เกิดรายได้แก่สมาชิกในชุมชนเกิดการพึ่งพาตนเอง ครอบครัว ภายในชุมชนหรือระหว่างชุมชน นำไปสู่เศรษฐกิจชุมชนและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของชุมชน ซึ่งการประกอบการวิสาหกิจชุมชนนั้นประกอบด้วยกิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมทั้งด้านการจัดการการผลิต การจัดการการตลาด การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การเงินและการบัญชี ทั้งนี้ การประกอบการวิสาหกิจชุมชนให้ดำรงอยู่เจริญเติบโตอย่างเข้มแข็งอย่างยั่งยืนได้นั้น ปัจจัยสำคัญ ต้องอาศัยข้อมูลในการบริหารจัดการ การวางแผน และการตัดสินใจของผู้บริหาร เพื่อแก้ไขปัญหาขององค์กร แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นมักเกิดจากคนในชุมชนขาดความรู้และขาดการตระหนักถึงความสำคัญทางด้านการจัดเก็บข้อมูล ทำให้ไม่ทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับรายรับ รายจ่าย ต้นทุน หรือมูลค่าที่เพิ่มขึ้นของทรัพยากรในองค์กร

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดเก็บข้อมูลและการใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบของวิสาหกิจชุมชน ที่จะทำให้อวิสาหกิจชุมชนนั้น ตระหนักและรับรู้ถึงรายรับ รายจ่าย ต้นทุน หรือมูลค่าที่เพิ่มขึ้นของทรัพยากรในองค์กรที่แท้จริง ฉะนั้น การวิจัยเรื่อง “การทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการองค์กรสำหรับวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ก็จะส่งผลให้เกิดประโยชน์ให้กับวิสาหกิจชุมชนสามารถนำข้อมูลทางการบัญชีมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการลงทุน การจัดสรรทรัพยากรให้

เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการองค์กรจนสามารถปรับตัวดำรงอยู่ และเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัย “การทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการองค์กรสำหรับวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

- 1.2.1 เพื่อศึกษาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของชุมชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 1.2.3 เพื่อศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีและความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีของชุมชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

- 1.3.1 สารสนเทศทางการบัญชี มีความสัมพันธ์กับการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 1.3.2 สารสนเทศทางบัญชีมีผลกระทบต่อการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัย “การทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการองค์กรสำหรับวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ก่อให้ประโยชน์ดังนี้

- 1.4.1 ทราบแนวทางหรือวิธีการของการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4.2 ทราบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4.3 นำผลการศึกษาไปใช้ในการแก้ปัญหาการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4.4 เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาวิสาหกิจชุมชนต่อเกษตรอำเภอ และเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4.5 ใช้เป็นองค์ความรู้ในการพัฒนาต่อยอดผลงานวิจัยของนักวิจัยไปสู่การปฏิบัติและการบริการวิชาการในสถาบันการศึกษา

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย “การทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการองค์กรสำหรับวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาข้อมูลจากพื้นที่การศึกษาวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยกำหนดพื้นที่ในตำบลจำนวน 12 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลในเมือง ตำบลท่าไร่ ตำบลปากนคร ตำบลนาทราย ตำบลกำแพงเขา ตำบลไชยมนตรี ตำบลมะม่วงสองต้น ตำบลนาเคียน ตำบลท่าวีว ตำบลปากพูน ตำบลท่าซึก และตำบลท่าเรือ

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.5.2.1 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยโดยศึกษาลักษณะของการประกอบกิจการเพื่อให้ทราบถึงปัญหา และขอบเขตงานที่ต้องนำไปพัฒนาให้เหมาะสม ซึ่งประกอบได้ด้วยรูปแบบของการดำเนินงาน รายการทางธุรกิจการค้า

1.5.2.2 ศึกษากระบวนการบัญชีของวิสาหกิจชุมชนโดยที่เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และสภาพการจัดทำบัญชีและความต้องการใช้งานของระบบบัญชี เช่น

1) ระบบบัญชี

- 2) เอกสารประกอบรายการบัญชี
- 3) วิธีการบันทึกรายการบัญชี
- 4) สมุดบัญชี
- 5) ทะเบียน
- 6) วิธีการทำรายงานทางการเงิน

1.5.3 ขอบเขตด้านประชากร

1.5.3.1 วิสาหกิจชุมชน จำนวน 10 ราย

1.5.3.2 เจ้าหน้าที่กรมตรวจสอบบัญชี จำนวน 2 คน

1.6 วิธีการศึกษา

ศึกษาระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชน จากระบบบัญชีที่กรมบัญชีกลางกำหนด และรวบรวมข้อมูลที่ได้จากผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนจากการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในการประกอบธุรกิจและการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน เพื่อนำมาออกแบบระบบบัญชีต้นแบบนำเสนอการประยุกต์ใช้ระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.7 แหล่งข้อมูล

1.7.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

รวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการณ์การปฏิบัติงานจริง และจากการสัมภาษณ์วิสาหกิจชุมชนที่มีหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลและจัดทำบัญชี จำนวน 10 ราย ใน 135 ราย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ กรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราชที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ราย

1.7.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ศึกษาจากทฤษฎี ตำรา ระเบียบ คู่มือการทำบัญชีและรายงาน รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.8 นิยามศัพท์

1.8.1 วิชาหกิจชุมชน หมายถึง กิจการของชุมชนที่มีการดำเนินการเกี่ยวกับการผลิต จำหน่าย บริการหรือการอื่นๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพันในชุมชน และมีวิถีชีวิตร่วมกัน ที่เกิดจากการรวมตัวกันประกอบกิจการ ทั้งที่เป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเอง

1.8.2 ระบบบัญชี หมายถึง ระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลทางการเงินของ วิชาหกิจชุมชนที่เป็นเอกสารต่างๆ ทางด้านบัญชี รายงานทางการเงิน

1.8.3 สารสนเทศทางการเงิน หมายถึง ข้อมูลที่ถูกคัดเลือก จัดเก็บ หรือประมวลผล ข้อมูลทางการเงิน ให้เป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ เพื่อการตัดสินใจ การประสานงาน การควบคุม การวิเคราะห์ในแต่ละองค์กร

1.8.4 บัญชีเพื่อการจัดการ หมายถึง การนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสมทันต่อเหตุการณ์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผน สั่งการ การจูงใจ และการควบคุม ตลอดจนใช้เพื่อการประเมินผลการบริหารงานขององค์กร การบริหารจัดการองค์กรจำเป็นต้องมีข้อมูลเพื่อการสนับสนุนการตัดสินใจเนื่องมาจากโลกมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ข้อมูลจึงมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเช่นกัน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย “การทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการองค์กรสำหรับวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับการทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการองค์กรสำหรับวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจในการศึกษา และกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ผลการศึกษา ผู้วิจัยขออธิบายรายละเอียดเป็นลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 วิสาหกิจชุมชน
- 2.2 การบัญชี
- 2.3 ระบบบัญชี
- 2.4 สารสนเทศทางการบัญชี
- 2.5 บัญชีเพื่อการจัดการ
- 2.6 การจัดการองค์กร
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 วิสาหกิจชุมชน

จากวิกฤตเศรษฐกิจทำให้ประชาชนทุกระดับประสบปัญหา โดยเฉพาะกลุ่มประชาชนระดับรากหญ้าซึ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้รัฐบาลตระหนักถึงปัญหาและให้ความสำคัญ จึงได้กำหนดเป็นนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องดังกล่าว เครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการช่วยแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศได้ ก็คือ การส่งเสริมธุรกิจรากหญ้าหรือการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนนั่นเอง (พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548)

2.1.1 เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

2.1.1.1 ส่งเสริมความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.1.1.2 พัฒนาความสามารถในการจัดการ และพัฒนาการรวมตัว ในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน

2.1.1.3 ชุมชนพึ่งตนเองได้ และพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

วิสาหกิจชุมชนเป็นวิธีการคิดใหม่ ที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ที่ชุมชนได้ค้นพบ “ทุน” ที่แท้จริงของตนเอง และเป็นวิธีการจัดการใหม่ให้เกิดมูลค่า และการพึ่งพาตนเอง

2.1.2 องค์ประกอบสำคัญของวิสาหกิจชุมชน คือ

2.1.2.1 ชุมชนเป็นเจ้าของ และเป็นผู้ดำเนินการ

2.1.2.2 ริเริ่มสร้างสรรค์โดยชุมชนทำให้เกิดนวัตกรรม

2.1.2.3 ฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานภูมิปัญญาสากล

2.1.2.4 ดำเนินการแบบบูรณาการ เชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มาจากประสบการณ์ เป็นหัวใจกระบวนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

2.1.2.5 การพึ่งพาตนเอง เป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดของวิสาหกิจชุมชน

2.1.3 คุณสมบัติหลักเกณฑ์และลักษณะของวิสาหกิจชุมชน

คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้กำหนดคุณสมบัติหลักเกณฑ์และลักษณะของวิสาหกิจชุมชนดังต่อไปนี้

2.1.3.1 เป็นกิจการที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่นๆ ที่ทำให้เกิดการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน

2.1.3.2 เป็นกิจการที่ดำเนินการหรือประสงค์จะดำเนินการร่วมกันในชุมชนโดยคณะบุคคลที่เป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคล และประกอบด้วยสมาชิกที่อยู่ร่วมกันในชุมชนไม่น้อยกว่า 7 คนโดยบุคคลดังกล่าวต้องไม่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน

2.1.3.3 เป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรายได้เพื่อการพึ่งพาตนเอง และเพื่อประโยชน์สุขของคนในชุมชน

2.1.3.4 เป็นกิจการที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

2.1.4 วิสาหกิจชุมชนสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1.4.1 วิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน เป็นการผลิต การแปรรูป การดำเนินการต่างๆ เพื่อกิน เพื่อใช้ในครอบครัว ในชุมชน โดยตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐาน

2.1.4.2 วิสาหกิจชุมชนก้าวหน้าเป็นวิสาหกิจชุมชนพื้นฐานที่ได้รับการพัฒนาจนกระทั่งเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้ มีรูปแบบองค์กร และผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น สามารถแข่งขันได้ โดยใช้ทุนและเทคโนโลยีที่สูงขึ้น เพื่อตอบสนองชุมชน เครือข่าย และตลาดในวงกว้าง

2.1.5 วิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช

วิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองนครศรีธรรมราชตั้งอยู่ในพื้นที่รวม 14 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลในเมือง ตำบลท่าไร่ ตำบลปากนคร ตำบลนาทราย ตำบลกำแพงเขา ตำบลไชยมนตรี ตำบลมะม่วงสองต้น ตำบลนาเคียน ตำบลท่าจิว ตำบลโพธิ์เสด็จ ตำบลบางจาก ตำบลปากพูน ตำบลท่าซัก และตำบลท่าเรือ

2.2 การบัญชี

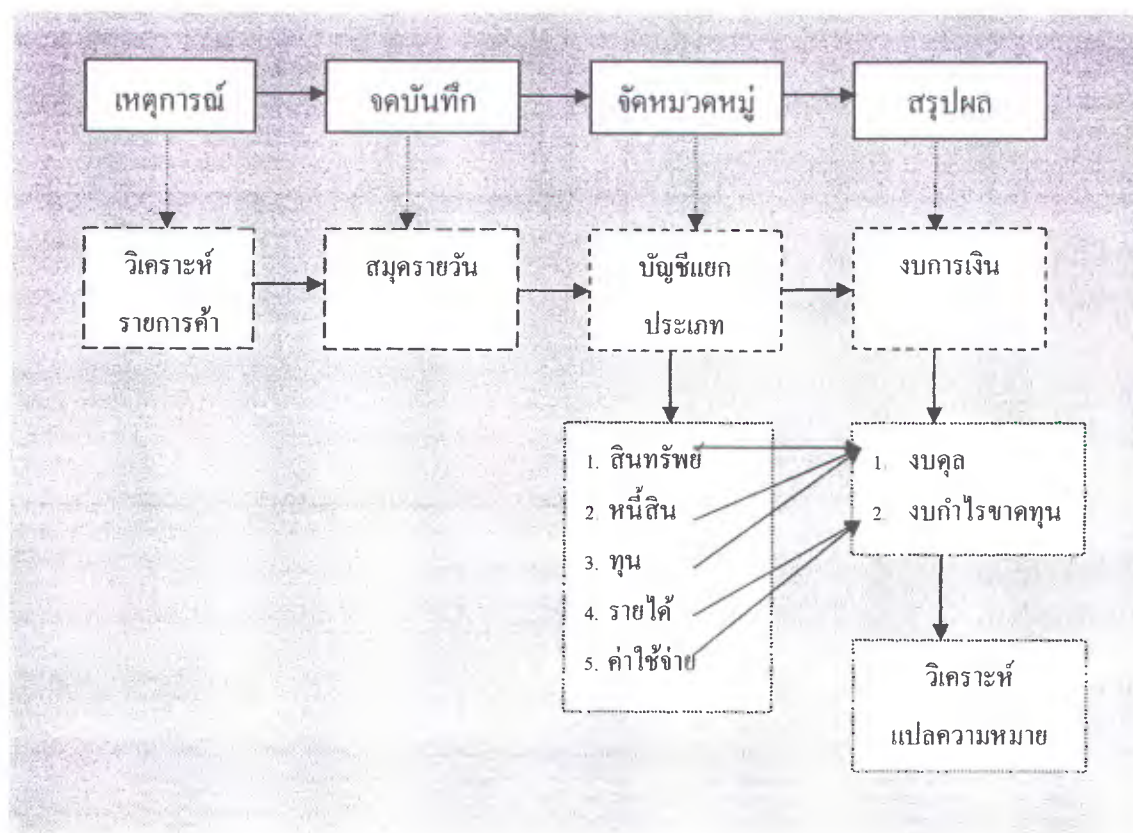
การบัญชีเปรียบเสมือน “ภาษาทางธุรกิจ” (Language of Business) เป็นการให้บริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ ของกิจการ ไปยังบุคคลที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร พนักงานระดับปฏิบัติ ผู้ร่วมทุน หรือเจ้าหน้าที่ก็ตาม ส่วนแล้วแต่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการ จึงจำเป็นต้องเข้าใจในภาษีนี้อย่างเป็นฐานข้อมูลทางการเงินบุคคลที่สนใจจะนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อไป (มยุรี บุญโค, 2552 : 6)

โดยทั่วไป จุดมุ่งหมายของการบันทึกรายการทางการบัญชีก็เพื่อจัดให้มีข้อมูลที่สะท้อนสิ่งที่เกิดขึ้นจริงของทุกๆ เหตุการณ์ของกิจการ ตลอดจนสามารถแสดงผลการดำเนินงานของกิจการเพื่อให้ข้อมูลทางการบัญชีเป็นที่เชื่อถือและมีความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจการ ไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น เจ้าหน้าที่ หรือรัฐ (เขาวลัย พงศ์ผาติโรจน์,

2541 : 9-16) จึงมีความจำเป็นต้องจัดทำบัญชีตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป (Generally Accepted Accounting Principles) ซึ่งหมายถึง ประเพณีนิยม กฎเกณฑ์ และวิธีการต่าง ๆ

สถาบัน “AICPA” (The American Institute of Certified Public Accountants) ซึ่งเป็นสมาคมนักบัญชีในสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวไว้ว่า “การบัญชีเป็นศิลปะของการเก็บรวบรวม จัดบันทึกรายการหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการเงิน ไว้ในรูปของเงินตรา จัดหมวดหมู่ของรายการเหล่านั้น สรุปผลพร้อมทั้งตีความหมายของรายงานที่ได้จัดทำไว้”(มยุรี บุญโต, 2552 : 6) นอกจากนี้ รศ.เชาวลีย์ พงศ์ผาติโรจน์ได้กล่าวถึงการบัญชีไว้ว่า “การบัญชีเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและระบบการบันทึกรายการการจัดทำรายงานทางการเงิน โดยอาศัยข้อมูลที่ได้บันทึกไว้และแปลความหมายของรายงานนั้น (เบญจมาศ อภิสัทธ์ภิญโญ, 2548 : 10)

จากคำจำกัดความดังกล่าวสรุปได้ว่า การบัญชีจะต้องประกอบด้วยกระบวนการดังต่อไปนี้ คือ การบัญชี เป็นศิลปะในการออกแบบกระบวนการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปจัดบันทึก การจำแนกให้เป็นหมวดหมู่และการสรุปผลสิ่งสำคัญในรูปของรายการที่เป็นตัวเงิน รวมทั้งการแปลความหมายของผลการปฏิบัติดังกล่าวด้วยและเสนอข้อมูลต่อผู้ใช้ เพื่อให้เกิดการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 2.1

ภาพประกอบที่ 2.1 กระบวนการจัดทำบัญชี

จากภาพประกอบที่ 1 เป็นการจัดทำบัญชี สามารถอธิบายกระบวนการ และความหมายของแต่ละขั้นตอนได้ดังต่อไปนี้

2.2.1 วิเคราะห์รายการค้า คือ การวิเคราะห์เหตุการณ์ของกิจการที่เกิดขึ้นแล้วประกบเอกสารใบสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อนำไปเป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชีในสมุดขั้นต้น โดยให้เรียงตามลำดับวันที่ของรายการค้านั้นๆ

2.2.2 การจดบันทึก (Recording) รายการทางการบัญชี (Transactions) ต้องเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น การจดบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในรูปจำนวนเงินทุกเหตุการณ์ได้ เหตุการณ์ในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน ตลอดจนรายได้และรายจ่าย จึงมีความจำเป็นต้องจดบันทึกรายการที่เกิดขึ้นไว้ ณ ที่ใดที่หนึ่งให้เป็นระบบที่ดี ที่ที่จะบันทึกรายการดังกล่าวนี้ เรียกว่า “บัญชี” เมื่อบันทึกไว้เรียบร้อยแล้วถ้าต้องการหาผลการดำเนินงาน

หรือฐานะการเงินของกิจการก็สามารถจัดทำได้จากบัญชีที่ได้บันทึกไว้นี้ นักบัญชีใช้เงินตราเป็นหน่วยในการบันทึกรายการทางการบัญชี แต่ถือว่าเงินตราแต่ละหน่วยมีค่าคงที่

2.2.3 การจัดหมวดหมู่ของรายการ เมื่อได้บันทึกรายการในสมุดบัญชีแล้วจะต้องมีการจัดหมวดหมู่ของรายการโดยแยกเป็น 5 ประเภท แม้บทการบัญชีได้ให้คำนิยามองค์ประกอบต่างๆ ไว้ดังนี้

2.2.3.1 สินทรัพย์ หมายถึง ทรัพยากรที่อยู่ในการดูแล การควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีตซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรนั้นในอนาคต

2.2.3.2 หนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ ภาระผูกพันดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งการชำระภาระผูกพันนั้น คาดว่าจะส่งผลให้กิจการสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ

2.2.3.3 ทุนหรือส่วนของเจ้าของ หมายถึง ส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์ของกิจการหลังจากหักหนี้สินทั้งสิ้นออกแล้ว

2.2.3.4 รายได้ หมายถึง การเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสเข้าหรือการเพิ่มค่าของสินทรัพย์หรือการลดลงของหนี้สิน อันส่งผลให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ไม่รวมถึงเงินทุนที่ได้รับจากผู้มีส่วนร่วมในส่วนของเจ้าของ

2.2.3.5 ค่าใช้จ่าย หมายถึง การลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสออกหรือการลดค่าของสินทรัพย์หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน อันส่งผลให้ส่วนของเจ้าของลดลง ทั้งนี้ไม่รวมถึงการแบ่งปันส่วนทุนให้รับผู้มีส่วนร่วมในส่วนของเจ้าของ

ในการจัดระเบียบข้อมูลทางบัญชีเมื่อแบ่งออกเป็น 5 หมวดแล้วนั้น เมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งอาจจะเป็นระยะเวลา 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี ก็จะนำรายการดังกล่าวที่ได้แยกไว้แล้วมาสรุปผลการดำเนินงานและฐานะของกิจการ โดยจัดทำงบการเงิน (สวัสดิการกรมทะเบียนการค้า, 2543 : 2-8)

2.2.3.5 งบการเงินหมายถึง รายงานผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ ไม่ว่าจะรายงาน โดย งบดุล งบกำไรขาดทุนหรือคำอธิบายอื่นซึ่งระบุไว้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

2.2.3.6 งบดุลหรืองบแสดงฐานะทางการเงิน คือรายงานทางการเงินที่แสดงถึงฐานะทางการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่ง โดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- 1) สินทรัพย์ (Assets)
- 2) หนี้สิน (Liabilities)
- 3) ส่วนของเจ้าของ (Owner Equity)

2.2.3.7 งบกำไรขาดทุนเป็นรายงานการสรุปผลการดำเนินงานของธุรกิจ ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เช่น ช่วง 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี ตามความต้องการของผู้บริหาร โดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- 1) รายได้ (Income or Revenue)
- 2) ค่าใช้จ่าย (Expenses)
- 3) กำไรหรือขาดทุนสุทธิ (Net Profit or Loss)

2.2.3.8 วิเคราะห์งบการเงิน เมื่อจัดทำงบการเงินเสร็จแล้วก็นำงบการเงินนั้น มาวิเคราะห์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องคือ ฝ่ายบริหารทราบ ข้อจำกัดในการจัดทำและนำเสนองบการเงินที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ผู้จัดทำงบการเงินต้องใช้เวลา และค่าใช้จ่าย เพื่อให้ได้มาซึ่งงบการเงินที่มีลักษณะเชิงคุณภาพครบถ้วนมากที่สุด ดังนั้นกิจการ และผู้ใช้งบการเงินจึงควรพิจารณาข้อจำกัดบางประการของการจัดทำงบการเงิน นั่นคือ งบการเงินต้องทันต่อเวลา มีความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไป และมีความสมดุลของลักษณะเชิงคุณภาพ(สวัสดิการกรมทะเบียนการค้า, 2543 : 2-6)

2.2.4 สมมติฐานทางการบัญชีสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยได้กำหนดข้อสมมติฐานทางการบัญชีไว้ 12 ข้อเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างระบบบัญชีและกรอบในการจัดทำบัญชี ดังนี้คือ

- 2.2.4.1 หลักการใช้หน่วยเงินตราในการบัญชี
- 2.2.4.2 หลักความเป็นหน่วยงานของกิจการ
- 2.2.4.3 หลักการใช้หลักฐานอันเที่ยงธรรม
- 2.2.4.4 หลักกรอบระยะเวลา
- 2.2.4.5 หลักความดำรงอยู่ของกิจการ
- 2.2.4.6 หลักราคาทุน
- 2.2.4.7 หลักการเกิดขึ้นของรายได้
- 2.2.4.8 หลักการจัดคู่ค่าใช้จ่ายกับรายได้
- 2.2.4.9 หลักเงินค้ำ
- 2.2.4.10 หลักโดยประมาณ
- 2.2.4.11 หลักความสม่ำเสมอ
- 2.2.4.12 หลักการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ

2.2.5 ข้อควรคำนึงถึงในการใช้วิธีการทางบัญชี นอกจากข้อสมมติฐานทางการบัญชีที่ได้กล่าวมาแล้ว 12 ข้อ ยังมีข้อควรคำนึงถึงในการใช้วิธีการบัญชีอีก 3 ข้อ คือ

2.2.5.1 หลีกเลี่ยงความระมัดระวัง

2.2.5.2 หลีกเลี่ยงเนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ

2.2.5.3 หลีกเลี่ยงการมีนัยสำคัญ

2.2.6 การบัญชีมีความสำคัญ 2 ประการ คือ

2.2.6.1 การทำบัญชี (Bookkeeping) เป็นหน้าที่ของผู้ทำบัญชี (Bookkeeper) หน้าที่สำคัญทางการบัญชี ก็คือ การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีระบบเพื่อป้อนให้บุคคลที่สนใจจะนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อไป การบัญชีจึงเป็นศิลปะของการจัดบันทึกรายการหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเงินไว้ในรูปของเงินตรา จัดแยกหมวดหมู่ของรายการที่บันทึกสรุปผลและวิเคราะห์ความหมายของรายการที่ได้จัดบันทึกไว้ โดยจัดทำในรูปของรายงานการเงิน (เบญจมาศ อภิติทธีภิญโญ, 2548)

2.2.6.2 การให้ข้อมูลทางการเงินเพื่อประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย โดยแบ่งผู้ใช้ข้อมูลทางบัญชีได้ 2 ประเภทคือ

1) บุคคลภายในกิจการ ได้แก่ฝ่ายบริหารภายในกิจการ เพื่อนำข้อมูลทางการเงินไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การควบคุม และประกอบการตัดสินใจในประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันต่อเวลา

2) บุคคลภายนอกกิจการ ได้แก่ นักลงทุนใช้ข้อมูลในการตัดสินใจลงทุน เจ้าหนี้ผู้ให้กู้เงินใช้ข้อมูลในการพิจารณาให้สินเชื่อแก่กิจการรัฐใช้ข้อมูลในการจัดเก็บภาษี เป็นต้น(กชกร เฉลิมกาญจนา, 2548 : 1-2)

2.2.7 ประโยชน์ของข้อมูลทางการบัญชี

2.2.7.1 ใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงในภายหลัง

2.2.7.2 ทราบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน

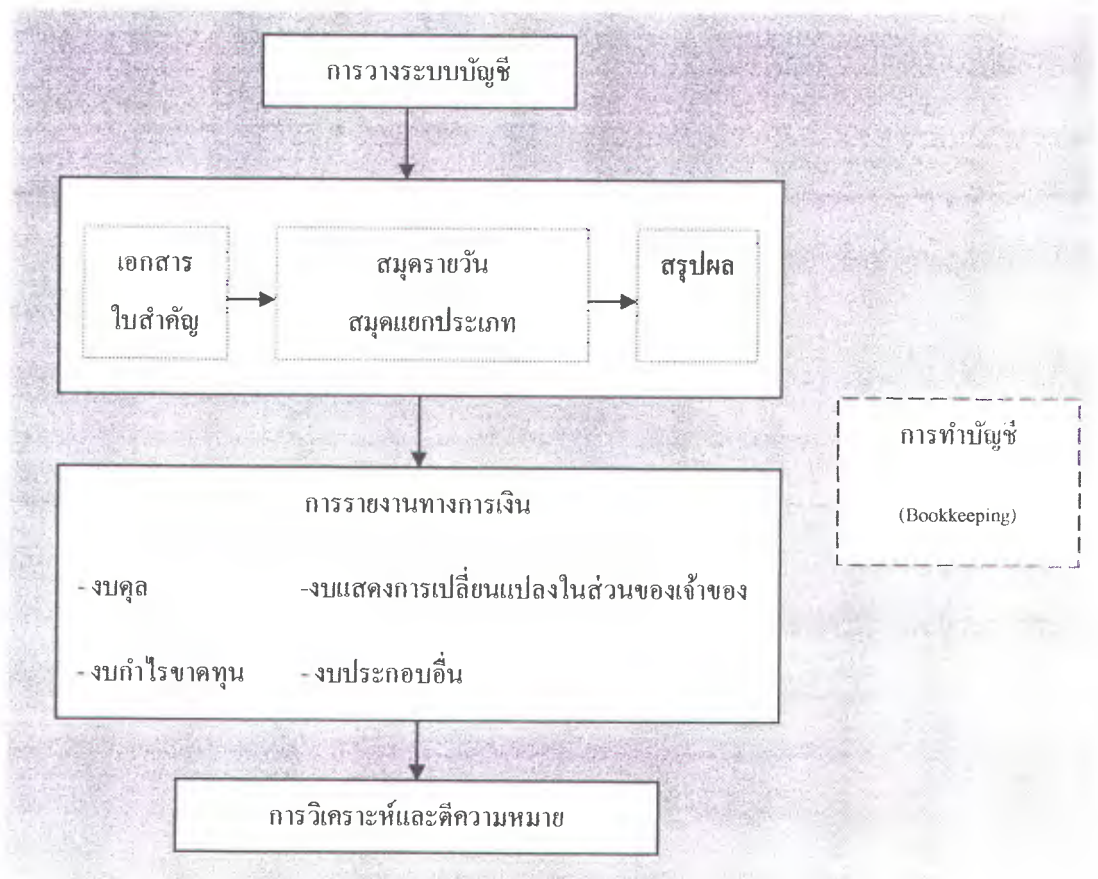
2.2.7.3 ใช้ในการบริหารงาน

2.2.7.4 ตรวจสอบและป้องกันข้อผิดพลาด

2.2.7.5 ใช้ในการประกอบการขอสินเชื่อ

2.2.7.6 ใช้ประกอบการยื่นเสียภาษี เป็นข้อมูลเชิงมหภาค (มยุรี บุญโต, 2552 :

8)

ภาพประกอบที่ 2.2 หน้าทำงานของการทำบัญชีและการบัญชี (เมธา เกียรติกระจายและ
ศิลปพร ศรีสันเพชร, 2547 : 3-3)

2.3 ระบบบัญชี

2.3.1 ระบบบัญชี (Accounting System) หมายถึง ระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลทางการเงินที่เป็นเอกสารต่างๆ ทางด้านบัญชี รายงานทางการเงินที่เป็นหลักฐานด้านบัญชี วิธีการ ตลอดจนเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการบันทึกบัญชีที่ได้นำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อช่วยให้กิจการสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเสนอข้อมูลต่อผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 ส่วนประกอบของระบบบัญชี

2.3.2.1 เอกสารทางการบัญชี แบบฟอร์ม สมุดบันทึกรายการขั้นต้น สมุดบัญชีแยกประเภท ทะเบียนต่างๆ รายงานหรืองบการเงินต่างๆ

2.3.2.2 วิธีการต่าง ๆ ในการดำเนินงานการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้แบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลตลอดจนการจัดทำรายงานต่างๆซึ่งต้องมีขั้นตอนและวิธีการที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องและรวดเร็ว

2.3.2.3 เครื่องมือและอุปกรณ์ในการช่วยลงบัญชีเป็นเครื่องทุ่นแรงในการปฏิบัติงานบัญชีให้รวดเร็วและถูกต้องเช่นคอมพิวเตอร์พิมพ์ดีดเครื่องคำนวณเครื่องถ่ายเอกสาร

2.2.3.4 บุคลากรที่ปฏิบัติงานในระบบบัญชีพนักงานที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานตามระบบบัญชีที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการทำงานมีความรู้ความสามารถ

2.3.3 ประเภทของระบบบัญชี

2.3.3.1 วางระบบบัญชีใหม่ทั้งระบบ

2.3.3.2 ขยายระบบบัญชีให้ครอบคลุมทั้งระบบ

2.3.3.3 การปรับปรุงระบบบัญชีให้ดีขึ้นและทันสมัย

2.3.4 การวางระบบบัญชีที่ดี

ผู้วางระบบจะต้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของระบบบัญชีทั้งหมดให้แก่กิจการ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้และในการนำมาใช้หากเห็นว่ามีส่วนใดไม่เหมาะสมก็สามารถแก้ไขโดยผู้ปฏิบัติงานและผู้วางระบบบัญชีจะต้องปรึกษากันเพื่อแก้ไขและนำไปใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป

งานวางระบบบัญชีตามที่ได้รับมอบหมายจะต้องใช้เวลาในการศึกษาสภาพโดยทั่วไปและช่วงเวลาในการวางระบบบัญชีพอสมควรระบบบัญชีใหม่จะต้องแก้ปัญหาความล่าช้าในการรายงานข้อมูล ลดต้นทุนของการจดบันทึกและรายงานข้อมูลให้ต้นทุนต่ำลง ทำให้มีการควบคุมการทำงานให้รัดกุมยิ่งขึ้น

2.3.5 ขั้นตอนของการวางระบบบัญชี

2.3.5.1 สำรวจข้อมูลของธุรกิจอย่างละเอียด

2.3.5.2 วิเคราะห์รายการต่างๆ ของธุรกิจ

2.3.5.3 การทดลองปฏิบัติ

2.3.5.4 การติดตามผล (ครูล้ำไย เทียมมล)

2.4 สารสนเทศทางการบัญชี

2.4.1 ความหมายสารสนเทศทางการบัญชี

สารสนเทศทางการบัญชี หมายถึง ข้อมูลทางการบัญชีที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจการ หรืออาจกล่าวได้ว่าสารสนเทศทางการบัญชี เกิดจากการนำข้อมูลของกิจการ จัดระเบียบข้อมูล ผ่านระบบการประมวลผล คำนวณ วิเคราะห์ และแปลความหมายเป็นข้อความที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

2.4.2 ระบบสารสนเทศทางการบัญชี

ระบบสารสนเทศทางการบัญชี เป็นระบบการทำงานหนึ่งที่น่านโยบายของกิจการ ทรัพยากรมนุษย์และเทคโนโลยีสารสนเทศ มาประกอบกันโดยเน้นการใช้ประโยชน์ข้อมูลทางการบัญชีที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และมีความสำคัญต่อการดำเนินงาน ดังนี้ (Marahall B. Romney and Paul John Steinbort, 2546 : 4)

2.4.2.1 การเก็บบันทึกรายการ(เหตุการณ์)ที่เกิดขึ้นของกิจการ

2.4.2.2 การประมวลผลข้อมูลให้ได้สารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อการวางแผน การสั่งการ และการควบคุม

2.4.2.3 การควบคุมสินทรัพย์ (รวมถึงสารสนเทศ) ของกิจการ ให้มั่นใจว่าข้อมูลที่ได้มานั้นถูกต้องและเชื่อถือได้

2.4.3 ความสำคัญของระบบสารสนเทศทางการบัญชี

การประมวลผลข้อมูลในระบบสารสนเทศทางการบัญชี จะได้สารสนเทศที่ถูกต้องเชื่อถือได้ และทันต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร ซึ่งสารสนเทศทางการบัญชีที่ดี จะช่วยให้การดำเนินงานของธุรกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ (Marahall B. Romney and Paul John Steinbort, 2546 : 12-13)

2.4.3.1 การเพิ่มคุณภาพ และลดต้นทุนสินค้า เช่น การใช้สารสนเทศทางการบัญชีเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการผลิตของเครื่องจักรแต่ละเครื่องว่า มีปัญหาในระหว่างการผลิตหรือไม่ มีการสูญเสียวัตถุดิบหรือไม่ มีสินค้าที่ต้องนำไปผลิตใหม่หรือไม่ เพื่อให้ผู้บริหารทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วปรับปรุงแก้ไขระบบการผลิต เป็นต้น

2.4.3.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน เช่น ระบบการบริหารสินค้าแบบทันเวลา ต้องใช้ข้อมูลปริมาณวัตถุดิบ ปริมาณสินค้าคงเหลือ แผนการผลิต ที่ถูกต้องและ

ทันสมัยอยู่เสมอ ซึ่งระบบสารสนเทศทางการบัญชี สามารถจัดหาข้อมูลให้กับการบริหารสินค้าแบบทันเวลาได้

2.4.3.3 การพัฒนาการตัดสินใจโดยการนำเสนอสารสนเทศที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันเวลาให้กับผู้ใช้แต่ละประเภท ได้อย่างเหมาะสม

2.4.3.4 การแลกเปลี่ยนความรู้สารสนเทศทางการบัญชี สามารถช่วยเป็นศูนย์กลางในการบริการข้อมูลต่างๆ ภายในธุรกิจเพื่อสร้างความได้เปรียบในเชิงแข่งขันให้กับธุรกิจนั้นได้

2.4.3.5 เป็นพื้นฐานการดำเนินธุรกิจ

2.4.3.6 เป็นโอกาสและความได้เปรียบทางการแข่งขัน

2.4.4 ระบบงานหลักในองค์กร

โครงสร้างองค์กรมีระดับงานที่แตกต่างกันจึงทำให้มีการจัดแบ่งระบบสารสนเทศ ออกเป็นหลายประเภท ตามลักษณะของหน้าที่หลัก 3 ประเภท ระบบสารสนเทศทำหน้าที่สนับสนุนการทำงานขององค์กร ในระดับต่างๆ คือ ระดับผู้กำหนดกลยุทธ์ ระดับผู้บริหาร ระดับปฏิบัติการ จากนั้นยังได้แบ่งออกเป็นส่วนย่อยๆ ลงไปอีกตามหน้าที่การทำงาน คือ ฝ่ายขาย ฝ่ายผลิต ฝ่ายบัญชีการเงิน ฝ่ายบุคคล ซึ่งในแต่ละส่วนถูกสร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการขององค์กรทั้งสิ้น (Keneth C. Laudon and Jane P. Laudon, 2550 : 32-33)

2.4.5 ระบบสารสนเทศแบบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานในแต่ละระดับขององค์กรประกอบไปด้วย ระบบสารสนเทศหลัก 3 ประเภท คือ

2.4.5.1 ระบบสารสนเทศสำหรับระดับปฏิบัติการ (Operational-level system) เป็นระบบสารสนเทศพื้นฐานสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารในส่วนปฏิบัติการ โดยช่วยบันทึกรายละเอียดของงานระดับล่าง และรายการการเปลี่ยนแปลงข้อมูลการทำงานประจำวัน เช่น รายการขายสินค้า ระบบนี้มีวัตถุประสงค์หลักในการตอบคำถามสำหรับงานและรายการเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่เกิดขึ้นเป็นประจำ เช่น มีจำนวนวัสดุเหลืออยู่ในคลังเท่าไร ข้อมูลที่จัดเก็บนี้ต้องสามารถเรียกใช้ได้สะดวกทันสมัย และถูกต้อง เทียงตรง เช่น การบันทึกจำนวนชั่วโมงทำงานของพนักงานในแต่ละวัน เป็นต้น

2.4.5.2 ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร (Management-level system) เป็นเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบ การควบคุม การตัดสินใจและกิจกรรมการบริหารงานของ

ผู้บริหารระดับกลาง ซึ่งจะต้องตอบคำถาม เช่น ทุกส่วนขององค์กรกำลังทำงานไปตามปกติหรือไม่ ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหารมักจะมีการทำรายงานสรุปตามระยะเวลา ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร สนับสนุนการตัดสินใจในเรื่องที่อยู่นอกเหนือการทำงานตามปกติ ซึ่งมักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาแบบมีโครงสร้างในระดับต่ำ ระบบจะต้องตอบคำถามประเภท “สมมติว่าเป็นอย่างนี้ แล้วจะเกิดอะไรขึ้น เช่น ถ้าต้องการเพิ่มยอดขายสินค้าในเดือนธันวาคม ขึ้นเป็นสองเท่าของยอดขายปกติแล้ว จะเกิดผลกระทบต่อตารางการผลิตสินค้าอย่างไรบ้าง การตอบคำถามประเภทนี้มักจะต้องการข้อมูลจากทั้งภายในองค์กร และภายนอกองค์กร จึงไม่สามารถนำมาจากฐานความรู้ในระบบสารสนเทศสำหรับผู้ปฏิบัติการเพียงแหล่งเดียว

2.4.5.3 ระบบสารสนเทศสำหรับผู้กำหนดกลยุทธ์ (Strategic-level system)

ช่วยผู้บริหารระดับสูงในการแก้ไขและกำหนดแนวทางการดำเนินธุรกิจในระยะยาว และแนวโน้มของสิ่งที่จะเกิดขึ้นทั้งในองค์กรและสิ่งแวดล้อมภายนอก การทำงานพื้นฐานของระบบสารสนเทศจึงเกี่ยวกับการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายนอกกับความสามารถในการดำเนินกิจการขององค์กร เช่น ในอีกห้าปีข้างหน้า องค์กรจะกลายเป็นส่วนใดของสังคม และควรจะผลิตสินค้าชนิดใด เป็นต้น

ระบบสารสนเทศอาจถูกจำแนกตามหน้าที่การทำงานเฉพาะด้าน หรือตามระดับโครงสร้างองค์กร เช่น ฝ่ายขาย ฝ่ายผลิต ฝ่ายบัญชีการเงิน ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ องค์กรโดยทั่วไปประกอบด้วยระบบสารสนเทศในระดับปฏิบัติการ ระดับการบริหาร และระดับการกำหนดกลยุทธ์สำหรับแต่ละหน้าที่ในการปฏิบัติงานทั้ง 4 ฝ่าย

2.4.6 สารสนเทศกับการตัดสินใจ สารสนเทศเป็นการนำข้อมูล (Data) ที่ได้จากการเก็บรวบรวมไว้ มาประมวลผลให้ได้สารสนเทศ (Information) ที่มีความหมาย และก่อให้เกิดประโยชน์ ในการสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

ดังนั้น ระบบสารสนเทศทางการบัญชี จึงทำหน้าที่เป็นเครื่องมือให้ข้อมูล สำหรับใช้ในกระบวนการตัดสินใจ ตั้งแต่การกำหนดปัญหา การเลือกวิธีการแก้ปัญหา การเก็บข้อมูล และการแก้ไขปัญหา ให้ได้สารสนเทศเพื่อใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหาร ที่ต้องการสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เชื่อถือได้ ครบถ้วน ทันสมัย เข้าใจได้ และตรวจสอบความถูกต้องได้

2.4.7 ลักษณะของการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ

2.4.7.1 Relevant คือ สารสนเทศมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ช่วยเพิ่มความสามารถในการตัดสินใจของผู้บริหารได้

2.4.7.2 Reliable คือ ความเชื่อถือได้ของสารสนเทศ แสดงถึง กิจกรรมการทำงานอย่างตรงไปตรงมา และไม่มีข้อผิดพลาด

2.4.7.3 Complete คือ ความครบถ้วนของสารสนเทศ

2.4.7.4 Timely คือ ความทันสมัยของสารสนเทศ เพื่อให้ผู้บริหาร ใช้ในการตัดสินใจอย่างทันห่วงที่

2.4.7.5 Understandable คือ การสื่อสารสารสนเทศให้ผู้บริหารเข้าใจ ได้

2.4.7.6 Verifiable คือ การตรวจสอบสารสนเทศซึ่งกันและกันได้ หากมอบหมายให้พนักงานสองคน ประมวลผลข้อมูลชุดเดียวกัน สารสนเทศที่ได้ควรใกล้เคียง กัน

2.4.8 วงจรทางการบัญชีพื้นฐานสัมพันธ์กับการตัดสินใจดังนี้

2.4.8.1 วงจรรายจ่าย คือ การตัดสินใจ ซื้อสินค้าจำนวนเท่าไร เมื่อไร จากผู้จำหน่ายรายใด

2.4.8.2 วงจรการผลิต คือ การตัดสินใจ ผลิตสินค้าเท่าไร เมื่อไร และ ใช้วิธีการผลิตอย่างไร

2.4.8.3 วงจรทรัพยากรมนุษย์ คือ การตัดสินใจ ให้พนักงานทำงานกี่ ชั่วโมง พัฒนาทักษะพนักงานอย่างไร ทำไมจึงมีอัตราการลาออกสูง

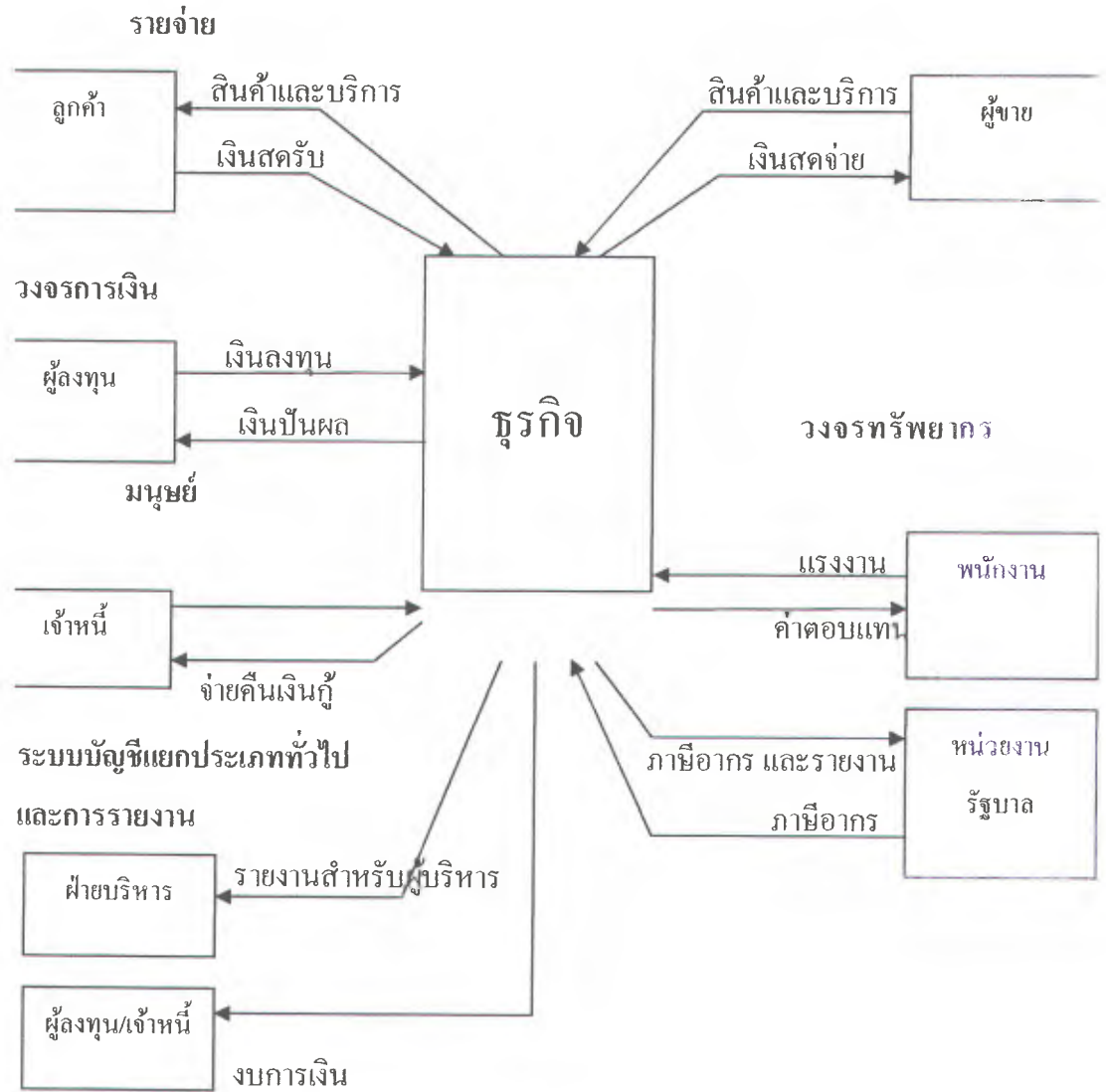
2.4.8.4 วงจรรายรับ คือ การตัดสินใจ ตั้งราคาขายสินค้าอย่างไร วงเงินสินเชื่อ ระยะเวลาการชำระเงินสดค้าใดมีกำไรสูงต่ำอย่างไร ควรวิจัยตลาดหรือโฆษณา หรือไม่

2.4.8.5 วงจรการเงิน คือ การตัดสินใจ กระแสเงินสดเป็นอย่างไร มีความต้องการเงินกู้ระยะสั้นหรือระยะยาวจำนวนเท่าไร

ในการตัดสินใจนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีข้อมูลเพียงพอจากระบบสารสนเทศ ทางการบัญชี นั่นคือ ระบบสารสนเทศทางการบัญชี จะเตรียมสารสนเทศสำหรับการตัดสินใจ ทางด้านการบริหาร

วงจรรายรับ

วงจรร

ภาพประกอบที่ 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างวงจรรายการกับหน่วยงานภายนอก (Marshall

B. Fomney & Paul John Steinbart, 2546 : 23-23)

ตารางที่ 2.1 รายการในวงจรบัญชี

ระบบย่อย	รายการที่เกิดขึ้น
วงจรรายรับ	รับคำสั่งซื้อ, ขาย, จัดส่ง, รับเงิน, ส่วนลดจ่าย, สินค้ารับคืนและ ส่วนลด
วงจรรายจ่าย	ขอซื้อ, สั่งซื้อ, รับของ, จ่ายเงิน, ส่วนลดรับ, สินค้าส่งคืนและ ส่วนลด
วงจรทรัพยากรมนุษย์	ว่าจ้าง, อบรม, เลื่อนตำแหน่ง, ไล่ออก, เงินเดือน, ภาษี
วงจรการเงิน	ลงทุน, กู้เงิน, จ่ายเงินปันผล, จ่ายดอกเบี้ย, จ่ายคืนเงินกู้

ในการตัดสินใจนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีข้อมูลเพียงพอจากระบบสารสนเทศทางการบัญชี นั่นคือ ระบบสารสนเทศทางการบัญชี จะเตรียมสารสนเทศสำหรับการตัดสินใจทางด้านการบริหาร

2.5 บัญชีเพื่อการจัดการ

การบัญชีเพื่อการจัดการนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการบริหารธุรกิจที่มีการแข่งขันกันมาก การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากธุรกิจแบบเดิม จากเดิมผู้ผลิตเป็นผู้กำหนดลักษณะคุณภาพ รวมทั้งราคาของสินค้า แต่ในปัจจุบันลูกค้าหรือผู้บริโภคคือ ผู้ที่มีอำนาจในการกำหนดสิ่งเหล่านี้รวมทั้งกลไกทางการตลาด ทิศทางในการดำเนินธุรกิจขึ้นอยู่กับความพอใจของลูกค้าหรือผู้บริโภค กิจกรรมต่างๆ จึงต้องปรับตัวเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น จึงจะสามารถอยู่รอด ประกอบกิจการเพื่อผลกำไรเป็นที่น่าพอใจและมีบทบาทในการช่วยเหลือสังคม การบัญชีบริหารเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้การดำเนินธุรกิจให้สามารถบรรลุเป้าหมายของกิจการได้

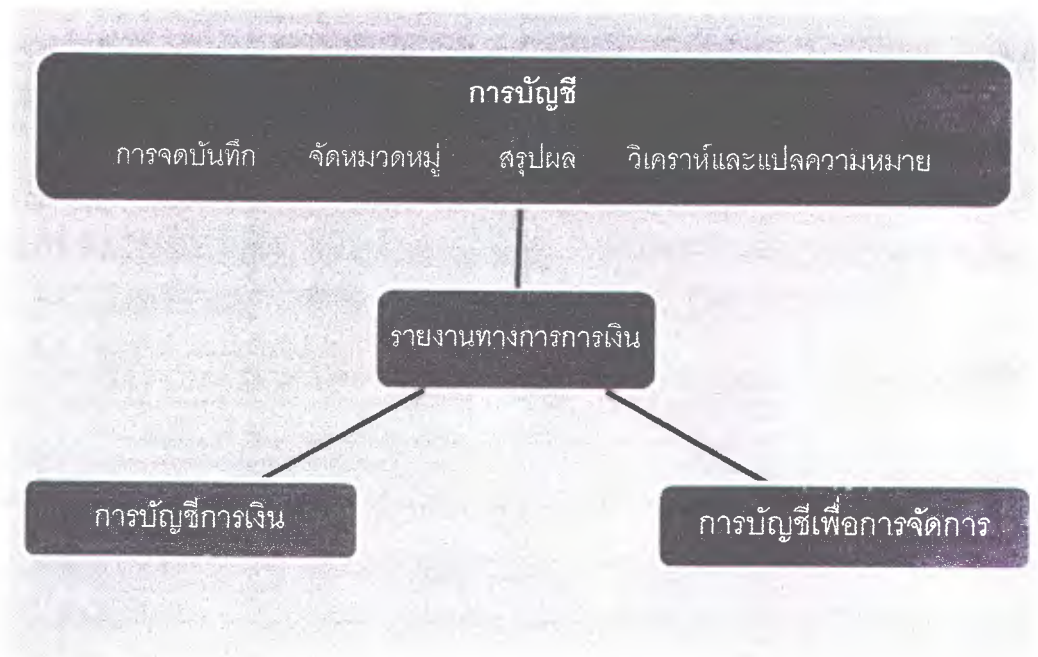
การดำเนินงานของธุรกิจเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของธุรกิจที่กำหนดไว้ นั้น ผู้บริหารจะต้องรวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจในการบริหารจัดการภายในองค์กรภายใต้สถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งปัจจัยหนึ่งที่จะเป็นส่วนช่วยเป็นข้อมูล

ให้แก่ฝ่ายบริหารเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานหรือปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ธุรกิจกำลังเผชิญอยู่ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ก็คือ ข้อมูลทางด้านการบัญชี

การบัญชีแบ่งได้ 2 ประเภทคือ

2.5.1 การบัญชีการเงิน (Financial Accounting) เป็นการจัดทำบัญชีเพื่อนำเสนอข้อมูลทางการเงินที่เกิดขึ้นในอดีตให้แก่บุคคลทั่วไปได้ทราบ ซึ่งอาจเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องหรือไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานของธุรกิจเหล่านั้นก็ได้ เช่น ผู้ถือหุ้น นักลงทุน เจ้าหนี้ หน่วยงานของรัฐบาล พนักงาน หรือบุคคลที่สนใจทั่วไป เป็นต้น โดยจะนำเสนอในรูปแบบของงบการเงินโดยภาพรวมของธุรกิจ ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดทำตามข้อปฏิบัติทางกฎหมายและการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่รองรับโดยทั่วไป

2.5.2 การบัญชีเพื่อการจัดการ (Accounting Management) เป็นการจัดทำบัญชีเพื่อนำเสนอข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องและเหมาะสมทันต่อเหตุการณ์ เพื่อนำเสนอข้อมูลเหล่านั้นให้ผู้บริหารภายในองค์กรธุรกิจได้ทราบและนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน การสั่งการหรือการจูงใจ และการควบคุม ตลอดจนใช้เพื่อการประเมินผลการบริหารงานขององค์กร การบริหารจัดการองค์กรจำเป็นต้องมีข้อมูลเพื่อการสนับสนุนการตัดสินใจในประเด็นต่างๆ เนื่องจากโลกมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ข้อมูลจึงมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเช่นกัน (เฉลิมขวัญ ครุฑบุญยงค์) โดยจะนำเสนอข้อมูลในเชิงวิเคราะห์เฉพาะส่วนภายในองค์กรธุรกิจที่ผู้บริหารให้ความสนใจในขณะนั้น ดังนั้น ข้อมูลที่ได้จึงอาจไม่ได้ยึดแนวความคิดตามมาตรฐานการบัญชีที่ใช้ในส่วนของการจัดทำบัญชีการเงินใดๆ ทั้งหมดและไม่มีกำหนดระยะเวลาในการจัดทำที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความต้องการของฝ่ายบริหาร (เบญจมาศ อภิสิทธิ์ภิญโญ, 2549) ดังภาพประกอบที่ 2.4

ภาพประกอบที่ 2.4 แผนผังแสดงลักษณะบัญชี (เบญจมาศ อภิตีธิ์ภิญโญ, 2549 : 11-11)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการบัญชีการเงินกับการบัญชีเพื่อการจัดการจะมีความแตกต่างกัน ดังกล่าวข้างต้นแล้วก็ตาม แต่ในส่วนของข้อมูลทางบัญชีส่วนใหญ่ที่นำมาใช้ในทางบัญชีบริหารนั้นก็มาจากข้อมูลในทางบัญชีการเงินด้วยเช่นกัน เนื่องจากตามที่กล่าวมาแล้วว่าการจัดทำบัญชีการเงินจะต้องยึดหลักมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป เพื่อให้ข้อมูลนั้นมีความเป็นมาตรฐานเดียวกันและเป็นที่ยอมรับได้ ฝ่ายบริหารของธุรกิจก็ต้องการข้อมูลในทางบัญชีที่มีคุณภาพให้ลักษณะที่กล่าวมาแล้วเช่นเดียวกัน และในบางครั้งการประมาณการข้อมูลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตนั้นก็จำเป็นต้องอาศัยหลักเกณฑ์ข้างต้นเป็นตัวประมาณการ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจ

2. 5.3 คุณสมบัติข้อมูลทางการบัญชี ที่ดี และมีประโยชน์ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

2.5.3.1 ความเกี่ยวข้องของข้อมูล ข้อมูลทางการบัญชีที่ฝ่ายบัญชีรวบรวมมานั้น ต้องมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับปัญหาที่ฝ่ายบริหารกำลังตัดสินใจอยู่ การมีข้อมูลที่มากเกินไป ความจำเป็นจะทำให้ฝ่ายบริหารต้องเสียเวลาในการจำแนกข้อมูลหรืออาจเกิดความสับสนในประเด็นที่พิจารณาได้

2.5.3.2 ทันต่อเวลา ข้อมูลทางการบัญชีจะมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเมื่อเป็นข้อมูลที่สามารนำมาใช้ได้ทันต่อเวลาในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และควรเป็นข้อมูลที่ได้รับการปรับปรุงให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ด้วย

2.5.3.3 ความถูกต้องเชื่อถือได้ ความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลจะช่วยให้การตัดสินใจนั้นมีความถูกต้องมากที่สุดด้วย ซึ่งการพิจารณาถึงความถูกต้องและเชื่อถือได้นั้น ควรจะต้องมีเอกสาร หลักฐานอ้างอิง หรือระบุแหล่งที่มาของข้อมูลได้ และการนำเสนอข้อมูลนั้นจะต้องเป็นไปด้วยความระมัดระวังและมีความเป็นกลางในการแสดงข้อมูลที่เป็นตัวแทนของรายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชี

2.5.3.4 การเปรียบเทียบกันได้ การนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีนั้นจะต้องยึดหลักความสม่ำเสมอในการจัดทำเกี่ยวกับวิธีการทางบัญชีที่นำมาใช้ การรับรู้รายการ หรือการวัดมูลค่าของรายการต่างๆ ที่ปรากฏในงบการเงิน เพื่อประโยชน์ต่อผู้ใช้ในการนำไปเปรียบเทียบถึงแนวโน้มของสถานการณ์ทางการเงินที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2.5.4 ผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชี (Users of Accounting Information) โดยทั่วไป จะมีการแบ่งผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชีออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.5.4.1 บุคคลภายในกิจการ ได้แก่ ผู้บริหารภายในกิจการใช้ข้อมูลในสองลักษณะ คือ ลักษณะแรกใช้ข้อมูลสำหรับการวางแผนและการควบคุมงานประจำในระยะสั้น เป็นการดำเนินงานประจำทุกวัน ลักษณะที่สองใช้ข้อมูลสำหรับการตัดสินใจจัดตั้งนโยบายหรือวางแผนระยะยาว เช่น การลงทุนซื้ออุปกรณ์ การตั้งราคาขายสินค้าและบริการ การเลือกว่าสินค้าใดที่ควรที่จะเพิ่มความสำคัญหรือลดความสำคัญลง เป็นต้น

2.5.4.2 บุคคลภายนอกกิจการ ได้แก่ เจ้าหนี้ใช้ข้อมูลในการพิจารณาให้สินเชื่อแก่กิจการ นักลงทุนใช้ข้อมูลในการตัดสินใจลงทุน กรมสรรพากรใช้ข้อมูลในการจัดเก็บภาษี บริษัทหลักทรัพย์ใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์บริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์

2.5.5 ข้อมูลทางด้านบัญชีเพื่อการจัดการ จะถูกใช้ 2 ลักษณะ คือ

2.5.5.1 เป็นข้อมูลในการวางแผน (Planning Information) จะช่วยผู้บริหารในการกำหนดเป้าหมาย กำหนดทางเลือก แนวทางปฏิบัติ และเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นการคาดการณ์เท่านั้น หลังจาก que เลือกทางเลือกแล้ว ก็จะมีการคาดการณ์รายละเอียด

แนวทางการปฏิบัติตามทางเลือกลักษณะนั้นว่า จะทำอะไรบ้าง ซึ่งเรียกว่า แผนปฏิบัติการ (Operating Plans)

2.5.5.2 เป็นข้อมูลในการควบคุม (Control Information) จะช่วยผู้บริหารในการประเมินผลการปฏิบัติงานจริงจากแผนปฏิบัติการ ชั้นปฏิบัติการจะบอกให้ทราบว่า แผนปฏิบัติการดีหรือไม่ดี และเป้าหมายที่กำหนดเหมาะสมหรือไม่ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2547 : 10-13)

2.6 การจัดการองค์กร

ในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กันตั้งแต่ 2 กิจกรรมขึ้นไปมาประกอบกัน เช่น กิจกรรมการระดมทุน กิจกรรมการขอกู้เงิน กิจกรรมการผลิต กิจกรรมการจำหน่าย กิจกรรมการชำระหนี้ ทั้งนี้ในการจัดการองค์กรให้ดำเนินงานไปด้วยดี ลุล่วงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้นจะต้องอาศัยกระบวนการในการจัดการเป็นเครื่องมือ เช่น

2.6.1 วงจรของการวางแผนงาน PDCA เป็นกิจกรรมพื้นฐานในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงานประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบ ปรับปรุงการดำเนินงาน การดำเนินกิจกรรม PDCA อย่างเป็นระบบให้ครบวงจรหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มขึ้นวงจร PDCA ได้พัฒนาขึ้นโดย ดร.ชิวจิฮารุ ต่อมา ดร.เดมมิ่ง ได้นำมาเผยแพร่จนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ขั้นตอนแต่ละขั้นของวงจร PDCA ประกอบไปด้วยรายละเอียด ดังนี้

2.6.1.1 P (Plan) หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานต่างๆ ภายในองค์กร รวมถึงการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย การวางแผนในบางด้านอาจจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐาน ของวิธีการทำงาน หรือเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ไปพร้อมกันด้วย ข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานนี้ จะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบได้ว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้ระบุไว้ในแผนหรือไม่

2.6.1.2 D (Do) หมายถึง การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งก่อนที่จะปฏิบัติงานใด ๆ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูล และเงื่อนไขต่างๆ ของสภาพงานที่เกี่ยวข้องเสียก่อน

การปฏิบัติจริงต้องดำเนินการไปตามแผน วิธีการและขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ และจะต้องเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้ด้วยเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป

2.6.1.3 C (Check) หมายถึง การประเมินผล/การตรวจสอบ ว่ามีการปฏิบัติงานตามแผนหรือไม่ มีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการทำงานหรือไม่ ในการทำงานจริงมักเกิดปัญหาที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพของงาน การติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำควบคู่ไปกับการดำเนินงาน เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานต่อไป

2.6.1.4 A (Act) หมายถึง การปรับปรุง เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้ทำการตรวจสอบแล้ว การปรับปรุงอาจเป็นการแก้ไข แบบเร่งด่วน เฉพาะหน้า หรือการค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำแบบเดิม การปรับปรุงอาจนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการ ทำงานที่ต่างจากเดิมเมื่อมีการดำเนินงานตามวงจร PDCA ในรอบใหม่ข้อมูลที่ได้จากการปรับปรุงจะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเพิ่มขึ้นด้วย

วงจรการวางแผนงาน PDCA เป็นเครื่องมือที่สำคัญและมีความสัมพันธ์กัน ดังภาพประกอบที่ 2.5

ภาพประกอบที่ 2.5 แผนผังแสดงหน้าที่ของฝ่ายบริหารในการใช้ PDCA เพื่อการตัดสินใจ

จากบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นจะเห็นได้ว่า กระบวนการของการตัดสินใจ (Decision Making) เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในทุกบทบาทว่าผู้บริหารจะตัดสินใจในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติงานอย่างไร จึงจะทำให้เกิดความเหมาะสมที่สุดภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น อย่างไรก็ตาม การที่ผู้บริหารจะสามารถทำการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ดีนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจ

2.6.2 บทบาทของฝ่ายบัญชีในองค์กร

การจัดโครงสร้างขององค์การธุรกิจนั้น สามารถแบ่งตามอำนาจหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับวัตถุประสงค์หลักขององค์กรได้ดังนี้

2.6.2.1 อำนาจหน้าที่หลัก (Line Authority) เป็นสายงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินงานของธุรกิจให้บรรลุเป้าหมายหลักขององค์กร เช่น ฝ่ายผลิต หรือฝ่ายขาย

2.6.2.2 อำนาจหน้าที่สนับสนุน (Staff Authority) เป็นสายงานที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือให้การทำงานของสายงานหลักเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น ฝ่ายบัญชีจะทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการเงิน เพื่อเสนอต่อผู้บริหารในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดราคาสินค้า การควบคุม ต้นทุนการผลิต และการจัดทำงบประมาณ เป็นต้น

2.6.3 บทบาทหน้าที่ของฝ่ายบริหาร (Management Functions) โดยทั่วไปภาระงานหรือหน้าที่ของฝ่ายบริหารในกิจการต่างๆ สามารถจำแนกได้ 4 ส่วน ดังนี้

2.6.3.1 การวางแผน (Planning) หน้าที่ในการวางแผนของฝ่ายบริหาร คือ การกำหนดแผนงานล่วงหน้าในอนาคตเพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งในการกำหนดแผนงานเชิงกลยุทธ์ ที่จะทำให้งานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2.6.3.2 การประสานงาน (Coordinating) สำหรับหน้าที่ในการประสานการปฏิบัติงาน ฝ่ายบริหารต้องตัดสินใจทำงานอย่างไรให้ดีที่สุด ในการใช้ทรัพยากรของกิจการให้สอดคล้องกับแผนงานที่กำหนด

2.6.3.3 การควบคุม (Controlling) การควบคุมถือเป็นหน้าที่ประการหนึ่งของฝ่ายบริหารในการช่วยให้ผลของการตัดสินใจบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กิจการได้วางแผนไว้ และให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุด

2.6.3.4 การตัดสินใจ (Decision Making) การตัดสินใจเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดและให้กิจการสามารถบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้วางแผนไว้ (กชกร เกลิมกาญจนา, 2548 : 5-6)

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 นันทรัตน์ นามบุรี (2545) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการตลาด และการสร้างระบบบัญชีสำหรับธุรกิจชุมชน โดยมุ่งศึกษาข้อมูลด้านการตลาด ด้านการผลิต ข้อมูลทางบัญชี และข้อมูลด้านการบริหารการจัดการ เพื่อให้ชุมชนหาช่องทาง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้ ผู้วิจัยพบปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ได้แก่ การบรรจุภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์มีน้อย การโฆษณาและประชาสัมพันธ์มีน้อย การบริหารการจัดการไม่เป็นระบบ ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารข้อมูลการบัญชี สำหรับประเด็นปัญหาสามารถจัดกลุ่มประเด็นปัญหาได้ 4 ด้าน คือ การพัฒนาด้านการบริหารและการจัดการ การ

พัฒนาการผลิต การพัฒนากลยุทธ์การตลาด และการพัฒนาระบบบัญชี ซึ่งการพัฒนา ระบบบัญชี จะช่วยให้สมาชิกทำงานหรือบันทึกบัญชีได้ครบถ้วนและถูกต้อง ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นบุคคลภายใน หรือบุคคลภายนอกสามารถตรวจสอบได้อย่างครบถ้วน ด้วยการจัดระบบเอกสารที่ง่ายต่อการใช้และสอดคล้องกับรูปแบบของธุรกิจ

จากข้อมูลดังกล่าว จึงสามารถกล่าวได้ว่า ระบบบัญชีที่ดี เป็นปัจจัยหลักที่ส่งเสริมให้องค์กรธุรกิจ ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ วิชากิจชุมชน มีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำฐานข้อมูลในรูปของระบบบัญชี เพื่อใช้ในการบริหารจัดการองค์กร และใช้ตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาวิชากิจชุมชนอย่างยั่งยืน

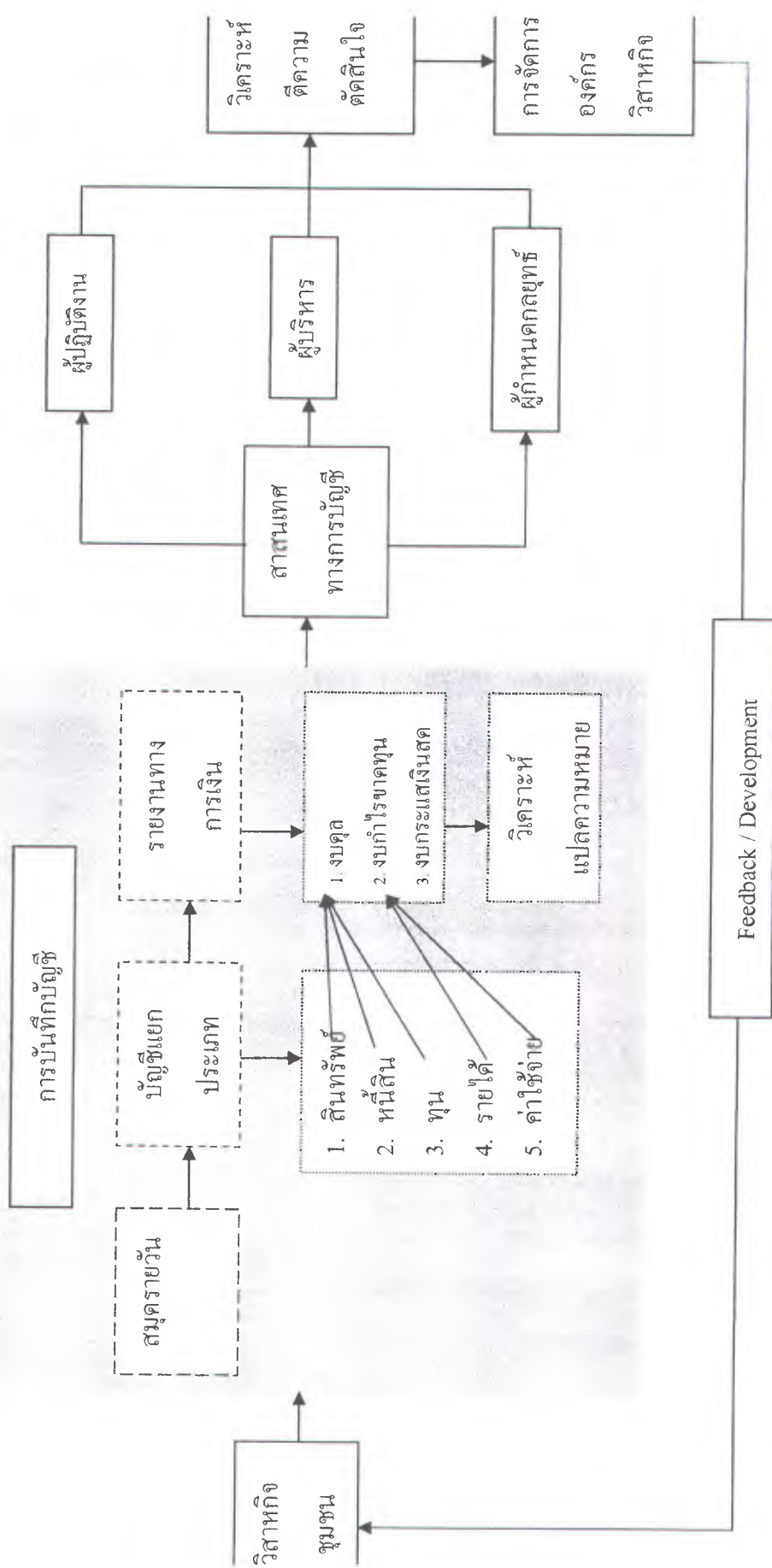
2.7.2 สุภาวรรณ ไชยมงคล (2544) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์และ ออกแบบระบบสารสนเทศสำหรับฝ่ายทรัพยากรบุคคล พบว่า ทุกหน่วยงานต้องมีบทบาทที่เป็นหลักตามขอบข่ายหน้าที่งาน ความรับผิดชอบ และมีบทบาทสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น โดยมีข้อมูลเชื่อมโยง แต่ละกระบวนการธุรกิจเข้าหากัน ดังนั้น บทบาทหลักของฝ่ายทรัพยากรบุคคลจึงเกี่ยวข้องกับกระบวนการเก็บข้อมูลบุคคล และการบริหารงานบุคคล เนื่องจากข้อมูลบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นข้อมูลภายในองค์กรที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน

2.7.3 ประพันธ์ อมรวิวัฒน์พงศ์ (2546) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศทางบัญชีเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสำหรับผู้บริหาร ของฝ่ายปฏิบัติการภาคเหนือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พบว่า ระบบสารสนเทศทางบัญชีสามารถผลิตสารสนเทศสำหรับผู้บริหารได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ทันเวลากับสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจ

2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อจัดการองค์กร สำหรับวิชากิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารและตำรา ทางด้านการบัญชี และการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชี ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบที่ 2.6

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบที่ 2.6 กรอบแนวคิดการทำบัญชีและการใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการองค์กรวิสาหกิจชุมชน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการองค์กร สำหรับวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ฉบับนี้ผู้วิจัยมีระเบียบวิธีวิจัยตามลำดับขั้นดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 ผู้ให้ข้อมูลและวิธีรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาข้อมูลจากพื้นที่การศึกษาวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชที่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนกับ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราชจำนวน 108 ราย โดยกำหนด ตำบลที่ศึกษา 14 ตำบล ประกอบด้วย

- 3.1.1.1 ตำบลในเมือง
- 3.1.1.2 ตำบลท่าไร่
- 3.1.1.3 ตำบลปากนคร
- 3.1.1.4 ตำบลนาทราย
- 3.1.1.5 ตำบลกำแพงเซา
- 3.1.1.6 ตำบลไชยมนตรี
- 3.1.1.7 ตำบลมะม่วงสองต้น
- 3.1.1.8 ตำบลโพธิ์เสด็จ
- 3.1.1.9 ตำบลนาเคียน
- 3.1.1.10 ตำบลบางจาก

- 3.1.1.11 ตำบลท่าจี้ว
- 3.1.1.12 ตำบลปากพูน
- 3.1.1.13 ตำบลท่าซึก
- 3.1.1.14 ตำบลท่าเรือ

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการสัมภาษณ์บุคคลที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนและมีหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลและจัดทำบัญชี และใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารจัดการองค์กรซึ่งเป็นวิสาหกิจชุมชนที่คงดำรงกิจการอยู่ จำนวน 40 ราย ตามรายน เมดังนี้

- 3.1.2.1 วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์พืชสมุนไพรว่านพฤษยาพัฒนาการ ตัวแทนกลุ่มคือ คุณคมสร ขุนทองจันทร์
- 3.1.2.2 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไร่นาสวนผสมบ้านบางหลวง ตัวแทนกลุ่มคือ คุณชำนาญ คู่ปะดิษฐ์
- 3.1.2.3 วิสาหกิจชุมชนคนรักภัยดิน
- 3.1.2.4 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสัตว์น้ำ
- 3.1.2.5 วิสาหกิจชุมชนแปรรูปสัตว์น้ำบ้านบางหลวง
- 3.1.2.6 วิสาหกิจชุมชนพืชสมุนไพร ตัวแทนกลุ่มคือ นายพิสิทธิ์
- 3.1.2.7 วิสาหกิจชุมชนเครื่องเงินบ้านคันธง ตัวแทนกลุ่มคือ นางสาวใจ จิเหลา
- 3.1.2.8 วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคพันธุ์พื้นเมืองและพันธุ์ลูกผสม
- 3.1.2.9 วิสาหกิจชุมชนผลิตขนมไทยพื้นบ้าน
- 3.1.2.10 วิสาหกิจชุมชนสุรากลั่นพื้นบ้านแก้มแดง
- 3.1.2.11 วิสาหกิจชุมชนปุ๋ยหมักบ้านนาโหนด
- 3.1.2.12 วิสาหกิจชุมชนสุรากลั่นชุมชนสังทิว
- 3.1.2.13 วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์อาหารปลอดภัยไชนนตรี
- 3.1.2.14 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงแม่บ้านเกษตรกร หมู่ 3 ต.ไชนนตรี
- 3.1.2.15 วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโคเนื้อบ้านมะม่วงสองต้น
- 3.1.2.16 วิสาหกิจชุมชนข้าวเกรียบสมุนไพรหมู่ที่ 2 ตำบลมะม่วงสองต้น
- 3.1.2.17 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำดื่มชุมชนบ้านคลองลาว หมู่ 6 ตำบลมะม่วงสองต้น

- 3.1.2.18 วิสาหกิจชุมชนผลิตเครื่องแกงบ้านนาสำโรง หมู่ที่ 2 ตำบลมะม่วงสองต้น
- 3.1.2.19 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะตำบลมะม่วงสองต้น
- 3.1.2.20 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคพื้นบ้านหมู่ที่ 5 ตำบลมะม่วงสองต้น
- 3.1.2.21 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์ระดับย่านติเภา
- 3.1.2.22 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านหนองบัว
- 3.1.2.23 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีบ้านนาเคียน
- 3.1.2.24 วิสาหกิจชุมชนตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านหัวทะเล
- 3.1.2.25 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะบ้านหัวทะเล
- 3.1.2.26 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรจักรสานปลุกย่านติเภา
- 3.1.2.27 วิสาหกิจชุมชนปรับปรุงคุณภาพมังคุดห้วยหมอบ ตัวแทนกลุ่มคือ คุณนิกร ฐัจจา
- 3.1.2.28 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำดื่มสมุนไพร โพรโธเสด็จ ตัวแทนกลุ่มคือ คุณบุญศรี ตันติเสวี
- 3.1.2.29 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โพรโธเสด็จ ตัวแทนกลุ่มคือ คุณพวงเพ็ญ กัมภูศิริ
- 3.1.2.30 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโพรโธเสด็จบาติก ตัวแทนกลุ่ม คุณละออง ศรีเจริญ
- 3.1.2.31 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มบ่อโพรโธเสด็จ
- 3.1.2.32 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแกะรูปหนังตะลุง
- 3.1.2.33 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำหมู่ที่ 9 ตำบลปากพูน
- 3.1.2.34 วิสาหกิจชุมชนปลาคุกร้าตำบลท่าซัก ตัวแทนกลุ่มคือ คุณเอก
- 3.1.2.35 วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ข้าวหอมมือกลุ่มแม่บ้านท่าซัก
- 3.1.2.36 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทำนาบ้านท้าวราชหมู่ที่ 13
- 3.1.2.37 วิสาหกิจชุมชนปุยหมักชีวภาพบ้านท้าวราช หมู่ที่ 13
- 3.1.2.38 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสายใยรักบ้านแคสูง หมู่ที่ 16 ตำบลท่าเรือ
- 3.1.2.39 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปแคปหมูไว้มันแม่สมจิตร
- 3.1.2.40 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านบางระกำ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถามสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามสัมภาษณ์ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสัมภาษณ์ความพร้อมด้านการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งแบ่งองค์ประกอบออกเป็น 3 ตอนได้แก่

3.2.1.1 แบบสอบถามสัมภาษณ์ ตอนที่ 1 สอบถามสัมภาษณ์เกี่ยวกับความพร้อมด้านการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) จำนวน 15 ข้อ มีประเด็นคำถาม เช่น ชื่อวิสาหกิจชุมชน เวลาเริ่มจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ข้อมูลด้านประเภทวิสาหกิจชุมชน ข้อมูลประเภทวิสาหกิจชุมชน ผู้จัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนวุฒิการศึกษาของผู้ทำบัญชี การทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ประโยชน์ของการทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อุปกรณ์เครื่องมือในการรองรับการบันทึกบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกบัญชีด้วยมือ โปรแกรมระบบบัญชีที่ใช้ เอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชี การจัดทำรายงานทางการเงิน ความต้องการให้หน่วยงานอื่นช่วยเหลือ และหน่วยงานที่ต้องการให้ช่วยเหลือ เป็นต้น

3.2.1.2 แบบสอบถามสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) จำนวน 7 ข้อ โดยมีประเด็นคำถาม เช่น 1) การให้บริการแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป การให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิก การให้บริการแปรรูป/ผลิตสินค้า เช่น สีข้าว รับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้า การให้เช่าทรัพย์สินชั่วคราว เช่น บริการที่พัก เช่า เตินท์ อุปกรณ์เครื่องครัว การบริการอื่นๆ 2) การซื้อสินค้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 3) การจัดซื้อสินค้า/วัตถุดิบ 4) การรวบรวมสินค้าจากสมาชิกมาขาย 5) การผลิต/แปรรูปสินค้าออกจำหน่าย 6) จ้างผลิต/แปรรูปสินค้าออกจำหน่าย และ 7) การกู้ยืมเงินภายนอกมาหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น

3.2.1.3 แบบสอบถามสัมภาษณ์ ตอนที่ 3 ถามข้อเสนอแนะที่มีต่อการจัดทำบัญชีเพื่อเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

3.2.2 แบบสอบถามสัมภาษณ์ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสัมภาษณ์การจัดการจัดทำบัญชีและการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการองค์กร ซึ่งแบบองค์ประกอบออกเป็น 2 ตอนได้แก่

3.2.2.1 แบบสอบถามสัมภาษณ์ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ มีประเด็นคำถาม เช่น ชื่อวิสาหกิจชุมชน เพศ อายุ ระดับการศึกษา หน้าที่ที่ทำในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และ 6) ปัญหาการทำงานในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น

3.2.2.2 แบบสอบถามสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 สอบถามการใช้ข้อมูลการบัญชีในการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert rating Scales) 5 ระดับ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนตามเกณฑ์ เช่น ระดับการใช้ข้อมูลทางการบัญชี เช่น 1) การบันทึกจำนวนชั่วโมงแรงงานในการผลิตสินค้า 2) การทำรายงานสรุปจำนวนชั่วโมงแรงงานในการผลิตสินค้าประจำงวด 3) การบันทึกการซื้อวัตถุดิบและใช้วัตถุดิบในการผลิต การทำรายงานสรุปการใช้วัตถุดิบในการผลิตประจำงวด (1 เดือน, 6 เดือน, 1 ปี) 4) การบันทึกต้นทุนในการผลิตสินค้า (ค่าแรงงาน, ค่าวัตถุดิบ, ค่าใช้จ่ายในการผลิต) 5) การคำนวณหาต้นทุนการผลิต 6) การจำแนกต้นทุนการบริการหรือต้นทุนผลิตหรือต้นทุนขายสินค้า 7) การบันทึกจำนวนสินค้าคงคลัง 8) การทำรายงานสรุปปริมาณการผลิตประจำงวด 9) การประมาณการ(คำนวณ) ปริมาณการผลิตในปีถัดไป 10) การบันทึกข้อมูล ชื่อที่อยู่ ประเภทลูกค้า ประวัติการสั่งซื้อ ของลูกค้า 11) การบันทึกการขายประจำวัน 12) การสรุปรายงานการขายประจำงวด (เดือน) หรือประจำงวดตามพื้นที่ขาย หรือประจำงวดตามประเภทลูกค้า 13) การกำหนดราคาสินค้าโดยพิจารณาการใช้ข้อมูลต้นทุน หรือกำไร 14) การคาดคะเนปริมาณการขายในปีถัดไป 15) การวางแผนการพัฒนาลักษณะและรูปแบบของสินค้าหรือบริการใหม่ ในอนาคต 16) การบันทึกการขายการทะเบียนสินทรัพย์ จำนวน และมูลค่าของสินทรัพย์ 17) การบันทึกการรับเงินสดและจ่ายเงินสด 18) การรายงานสรุปเงินสดคงเหลือประจำงวด 19) การรายงานสรุปสินทรัพย์ หนี้สิน และหุ้น/ทุน ของกิจการประจำงวด (งบดุล) 20) การรายงานสรุปผลการดำเนินงาน (กำไร, ขาดทุน) ประจำงวด (งบกำไรขาดทุน) 21) การรายงานสรุปผลการจ่ายเงินปันผลให้สมาชิกในกลุ่ม 22) การประมาณการการรายได้ และค่าใช้จ่ายในปีถัดไป มีการประมาณการภาระหนี้สิน (กู้เพิ่ม) และการลงทุนเพิ่มในอนาคต 23) การบันทึกข้อมูลพนักงาน (สมาชิก) ชื่อ อายุ เพศ พื้นฐานการศึกษา ค่าตอบแทนตำแหน่งหน้าที่ 24) การคาดคะเนจำนวนพนักงาน(สมาชิก)ที่จำเป็นต้องใช้ในปีถัดไป และ 25) การกำหนดคุณสมบัติ ทักษะ ระดับการศึกษาของพนักงาน (สมาชิก) ในอนาคต เป็นต้น

3.3 ผู้ให้ข้อมูลและวิธีรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 14 ตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชที่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน กับสำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช

จำนวน 108 รายจากสำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช และทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ผู้รับผิดชอบดูแลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง 12 คน เพื่อคัดกรองวิสาหกิจชุมชนที่คงดำรงกิจการอยู่ จำนวน 40 ราย

ตารางที่ 3.1 เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลวิสาหกิจชุมชนประจำตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ลำดับ	ชื่อ-สกุล/ตำแหน่ง	พื้นที่รับผิดชอบ
1.	คุณจำเนียร นาคแก้ว	ตำบลในเมือง
2.	คุณภาณุวัฒน์ เพชรที่วัง	ตำบลท่าไร่
3.	คุณแก้ว	ตำบลปากนคร
4.	คุณนันทา แก้วแสง	ตำบลนาทราย
5.	คุณราเชนทร์	ตำบลกำแพงเขา
6.	คุณชาญชัย แก้วกำเนิด นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	ตำบลไชยมนตรี ตำบลท่าจี่
7.	คุณสุธิดา แสนเสนา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	ตำบลมะม่วงสองต้น ตำบลโพธิ์เสด็จ
8.	คุณอนุวัฒน์ จำปาทอง	ตำบลนาเคียน
9.	คุณวินัย ไกรนุกูล เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน คุณทพาทิพย์	ตำบลบางจาก
10.	คุณสมชัย	ตำบลปากพูน
11.	คุณแก้ว	ตำบลท่าซัก
12.	คุณศิริ และ คุณเอกสิทธิ์	ตำบลท่าเรือ

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งเดียวสำหรับวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 40 ราย โดยมีผู้ให้ข้อมูล คือ หัวหน้ากลุ่ม ประธานกลุ่ม ผู้บริการกลุ่ม หรือผู้ที่รับผิดชอบในการทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดกา

3.3.3 วิธีการรวบรวมข้อมูล โดยการใช้วิธีการสัมภาษณ์ ตามแบบสอบถามความพร้อม ด้านการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนและ การจัดทำบัญชีและการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีในการจัดการองค์กรของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ โดยพิจารณาจากการจัดทำ บัญชีและการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการจัดการองค์กรของวิสาหกิจชุมชนแต่ละกลุ่ม แล้วนำมาสังเคราะห์ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

3.4.1 วิเคราะห์การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัด นครศรีธรรมราช โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.4.1.1 ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมด้านการจัดทำบัญชี ของวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช (แบบสอบถามสัมภาษณ์ชุดที่ 1 ตอนที่ 1) ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive) โดยวิธีการหาค่า ความถี่ แล้วสรุปเป็นคำ ร้อยละ

3.4.1.2 ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมดำเนินงานของกลุ่ม วิสาหกิจชุมชน (แบบสอบถามสัมภาษณ์ชุดที่ 1 ตอนที่ 2) ใช้สถิติเชิงพรรณนาโดยวิธีการหา ค่าความถี่ แล้วสรุปเป็นคำร้อยละ

3.4.1.3 ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะที่มีต่อการจัดทำบัญชีเพื่อเพิ่ม ศักยภาพวิสาหกิจชุมชน(แบบสอบถามสัมภาษณ์ชุดที่ 1 ตอนที่ 3) ใช้วิธีการประมวลผลทาง หลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับ การบรรยายและสรุปผลการดำเนินงานวิจัยจากแบบสอบถามสัมภาษณ์ชุดที่ 1

3.4.2 วิเคราะห์การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีและความสัมพันธ์ของการใช้ ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีกับการจัดการองค์กรของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.4.2.1 ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล (แบบสอบถามสัมภาษณ์ชุดที่ 2 ตอนที่ 1) ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive) โดยวิธีการหา ค่าความถี่ แล้วสรุปเป็นคำร้อยละ

3.4.2.2 ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้ข้อมูลการบัญชีในการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (แบบสอบถามสัมภาษณ์ชุดที่ 2 ตอนที่ 2) ทดสอบความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีและการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการจัดการวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้ข้อมูลการบัญชีในการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99-118)

1) การปฏิบัติการณ์ระดับมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
2) การปฏิบัติการณ์ระดับมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
3) การปฏิบัติการณ์ระดับปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
4) การปฏิบัติการณ์ระดับน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
5) การปฏิบัติการณ์ระดับน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

แล้วหาค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติงาน โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

- 1) คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 – 5.00 หมายถึง การปฏิบัติการณ์ระดับมากที่สุด
- 2) คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 – 4.50 หมายถึง การปฏิบัติการณ์ระดับมาก
- 3) คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 – 3.50 หมายถึง การปฏิบัติการณ์ระดับปานกลาง
- 4) คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.51 – 2.50 หมายถึง การปฏิบัติการณ์ระดับน้อย
- 5) คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 – 1.50 หมายถึง การปฏิบัติการณ์ระดับน้อยที่สุด

3.4.3 วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการดำเนินการวิจัยจากแบบสอบถามสัมภาษณ์ชุดที่ 1 ตอนที่ 3

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ และทดสอบความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีและการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการจัดการวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม

3.5.1 ค่าเฉลี่ย(Mean)

3.5.2 ค่าร้อยละ(Percentage)

3.5.3 ความถี่

3.5.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.5 วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis)

เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชี และการใช้ข้อมูลสารสนเทศ

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง “การทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการองค์กรสำหรับวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยใน 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

4.1 การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช

4.2 การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีและความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีกับการจัดการองค์กร

4.3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1 การศึกษาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 4.1 การศึกษาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวิสาหกิจชุมชน จำนวน 10 กลุ่ม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตขนมไทยพื้นบ้าน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผสมุนไพรว่านพฤษยาพัฒนาการ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรบ้านปาง (ท่าจิว) วิสาหกิจชุมชนปรับปรุงคุณภาพมังคุดห้วยหมอบ วิสาหกิจชุมชนผลิตเครื่องแกง วิสาหกิจชุมชนผักปลอดสารพิษ วิสาหกิจชุมชนพินันท์ผสมุนไพร วิสาหกิจชุมชนปลาคุกร้าท่าซึก วิสาหกิจชุมชนน้ำดื่มผสมุนไพรโพธิ์เสด็จ และวิสาหกิจชุมชนขนมไทยพื้นบ้าน ข้าวพอง น้ำแดงโม ซึ่งวิสาหกิจชุมชนเหล่านี้มีที่ตั้งกระจายอยู่ในอาณาเขตของตำบลต่างๆ ในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังตารางที่

4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงที่ตั้ง และปีที่จัดตั้งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช

ลำดับ	ชื่อกลุ่มวิสาหกิจ	ที่ตั้ง	ปีที่จัดตั้ง
1.	วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์พืชสมุนไพรว่านพฤษยาพัฒนาการ	ตำบลในเมือง	พ.ศ. 2539
2.	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรบ้านปาง (ท่าจั่ว)	ตำบลท่าจั่ว	พ.ศ.
3.	วิสาหกิจชุมชนปรับปรุงคุณภาพมังคุดห้วยหมอ	ตำบลห้วยหมอ	พ.ศ. 2548
4.	วิสาหกิจชุมชนผลิตเครื่องแกง	ตำบลมะม่วงสองต้น	พ.ศ. 2549
5.	วิสาหกิจชุมชนขนมไทยพื้นบ้าน ข้าวพอง น้ำแดงโหมง	ตำบลปากนคร	พ.ศ. 2546
6.	วิสาหกิจชุมชนพิศมัทสมุนไพร	ตำบลปากนคร	พ.ศ. 2549
7.	วิสาหกิจชุมชนผลิตขนมไทยพื้นบ้าน	ตำบลปากนคร	พ.ศ. 2549
8.	วิสาหกิจชุมชนผลิตปลอดสาร อาหารปลอดภัยไซมอนศรี		พ.ศ. 2553
9.	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำดื่มสมุนไพรโพธิ์เสด็จ	ตำบลโพธิ์เสด็จ	พ.ศ. 2545
10.	วิสาหกิจชุมชนปลาตุ๋นน้ำจืดตำบลท่าซัก	ตำบลท่าซัก	พ.ศ. 2546

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช มีการตั้งชื่อที่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ตามลักษณะการประกอบการ ก่อตั้งขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2539 ถึงปี พ.ศ. 2553

ผู้วิจัยทำการสำรวจข้อมูลทั่วไป โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก จากจำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 10 กลุ่ม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ทั้งหมดเป็นประธานกลุ่ม เนื่องจากมีหน้าที่ดูแลและคอยให้การช่วยเหลือสมาชิก รวมถึงกำกับติดตามและบริหารวิสาหกิจชุมชนให้สามารถดำเนินต่อไปได้ด้วยตนเอง โดยแต่ละกลุ่มจะมีจำนวนสมาชิก ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช

จำนวนสมาชิก	ความถี่	ร้อยละ
1. ไม่เกิน 10 คน	3	30
2. 11 – 20	4	40
3. 21 – 30	1	10
4. 31 – 40	1	10
5. 41 คนขึ้นไป	1	10
รวม	10	100

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกอยู่ระหว่าง 11-20 คน คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมามีจำนวนสมาชิกไม่เกิน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และมีจำนวนสมาชิก 21-30 คน 31-40 คน และ 41 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงข้อมูลสมาชิกและการระดมทุน

การระดมทุน	ความถี่	ร้อยละ	หมายเหตุ
1. มีการรวมหุ้น	7	70	ไม่มีการแบ่งเป็นหุ้นชัดเจน
2. ไม่มีการรวมหุ้น	2	20	
3. เงินกู้	1	10	เงินกู้องค์การบริหารส่วนตำบล
รวม	10	100	

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีการรวมหุ้นจากสมาชิกจำนวน 7 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 70 แต่ทั้ง 7 กลุ่ม ไม่มีการแบ่งเป็นหุ้นชัดเจน ไม่มีการรวมหุ้น 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 20 และมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 10 ใช้การกู้ยืมเงินจากองค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 4.4 แสดงข้อมูลประเภทของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ประเภทวิสาหกิจ	ความถี่	ร้อยละ
1. ผลิตเพื่อจำหน่าย	7	58
2. ซื้อสินค้ามาจำหน่าย	2	17
3. บริการ	3	25
รวม	12	100

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ประกอบกิจการประเภทผลิตเพื่อจำหน่าย จำนวน 7 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 58 รองลงมาเป็นประเภทบริการ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 25 และ ประเภทซื้อสินค้ามาจำหน่าย จำนวน 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 17 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงผู้จัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ผู้จัดทำบัญชี	ความถี่	ร้อยละ
1. กรรมการของกลุ่ม	6	60
2. สมาชิกกลุ่ม	1	10
3. ลูกหลาน/ญาติของกรรมการ	1	10
4. บุคคลภายนอก	-	-
5. ไม่มีการกำหนดผู้จัดทำ	2	20
รวม	10	100

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า ผู้จัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ส่วนใหญ่ กรรมการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นผู้จัดทำบัญชี จำนวน 6 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมา ยังไม่มีการกำหนดผู้จัดทำบัญชี จำนวน 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 20 สมาชิกกลุ่มและลูกหลาน/ญาติของกรรมการเป็นผู้จัดทำบัญชี อย่างละจำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ และ จากกลุ่มวิสาหกิจทั้งหมด ไม่มีรายใดที่ให้บุคคลภายนอกเป็นผู้จัดทำบัญชี และจากจำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ไม่มีการกำหนดผู้จัดทำบัญชี เนื่องมาจากกลุ่ม ไม่มีการจัดทำบัญชี

ตารางที่ 4.6 แสดงวุฒิการศึกษาของผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน

วุฒิการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1. 1. ประถมศึกษา	1	10
2. 2. มัธยมศึกษา/ปวช.	3	30
3. ปวส./ปวท./อนุปริญญา	2	20
4. ปริญญาตรี/ปริญญาโท	3	30
5. ปกศ. ต้น	1	10
รวม	10	100

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า วุฒิการศึกษาของผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. 3 กลุ่ม และปริญญาตรี/โท 3 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมาสำเร็จการศึกษาระดับ ปวท./ปวส./อนุปริญญา จำนวน 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 20 และประถมศึกษา ปกศ.ต้น จำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงการทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

การทำบัญชี	ความถี่	ร้อยละ
1. ไม่ได้ทำบัญชี	5	50
2. ทำบัญชีเป็นบางครั้ง	1	10
3. ทำบัญชีอย่างสม่ำเสมอ	4	40
รวม	10	100

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ไม่ทำบัญชี จำนวน 5 กลุ่มคิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือได้จัดทำบัญชี สม่ำเสมอจำนวน 4 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 40 และทำบัญชีเป็นบางครั้ง จำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงประโยชน์จากการจัดทำบัญชีในความคิดเห็นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ประโยชน์จากการทำบัญชี	ความถี่	ร้อยละ
1. ไม่มีประโยชน์เลย (ทำให้เสียเวลา)	1	10
2. มีประโยชน์บ้าง (ต้องการตัวเลข)	-	-
3. มีประโยชน์มาก (เพื่อการตัดสินใจ)	9	90
รวม	10	100

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่คิดว่าการจัดทำบัญชีมีประโยชน์มาก (เพื่อการตัดสินใจ) จำนวน 9 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 90 รองลงมาที่คิดว่าการจัดทำบัญชีไม่มีประโยชน์เลย (ทำให้เสียเวลา) จำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงอุปกรณ์เครื่องมือในการรองรับการบันทึกบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

อุปกรณ์เครื่องมือในการบันทึกบัญชี	ความถี่	ร้อยละ
1. บันทึกด้วยมือ	6	100
2. บันทึกโดยโปรแกรมบัญชี	-	-
รวม	6	100

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้งหมด จำนวน 6 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100 บันทึกบัญชีด้วยมือ

ตารางที่ 4.10 แสดงสมุดบัญชีที่ใช้ในการบันทึกบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

สมุดบัญชีที่ใช้ในการบันทึกบัญชี วิสาหกิจชุมชน	1. สมุดเงินสด(รับ-จ่าย)	2. สมุดรายวันทั่วไป	3. สมุดบัญชีแยกประเภท	4. สมุดต้นทุนกำไร
1.วิสาหกิจชุมชนผลิตเครื่องแกง	1	1	1	1
2.วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์พืชสมุนไพรว่านพฤษยา พัฒนาการ	1	0	0	0
3.วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำคั้นสมุนไพร โพร โพรเสด็จ	1	0	0	0
4. วิสาหกิจชุมชนปลาคุกร้าตำบลท่าซึก	1	1	1	1
5.วิสาหกิจชุมชนผลิตปลอดสาร อาหารปลอดภัยไซมอนตรี	0	0	0	0
6.วิสาหกิจชุมชนผลิตขนมไทยพื้นบ้าน	0	0	0	0
7.วิสาหกิจชุมชนพิศมภ์สมุนไพร	0	0	0	0
8.วิสาหกิจชุมชนขนมไทยพื้นบ้าน ข้าวพอง น้ำแดง โมง	1	0	0	0
9.วิสาหกิจชุมชนปรับปรุงคุณภาพมังคุดห้วยหมอบ	0	0	0	0
10.วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรบ้านปาง (ท่าจิว)	0	0	0	0
รวม	5	2	2	2
ร้อยละ	50	20	20	20

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ จำนวน 5 กลุ่ม คิดเป็น ร้อยละ 50 ใช้สมุดเงินสดเป็นเครื่องมือในการบันทึกบัญชี รองลงมาใช้สมุดรายวันทั่วไปสมุดบัญชีแยกประเภท และสมุดต้นทุนกำไร จำนวน 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 20 วิสาหกิจชุมชน 2 กลุ่ม จัดทำบัญชีทั้งระบบ ได้แก่ สมุดเงินสด (รับ-จ่าย) สมุดรายวันทั่วไป สมุดบัญชีแยกประเภท สมุดต้นทุนกำไร

ตารางที่ 4.11 แสดงทะเบียนคุมยอดต่างๆ ที่ใช้ในการบันทึกบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ทะเบียนและบัญชีย่อย วิสาหกิจชุมชน	1. ทะเบียนสมาชิกและหุ้น	2. ทะเบียนคุมสินทรัพย์	3. ทะเบียนคุมสินค้า	4. ทะเบียนคุมวัสดุดิบ	5. ทะเบียนย่อยลูกหนี้ขาย สินค้าเป็นเงินเชื่อ	6. ทะเบียนลูกค้า
1. วิสาหกิจชุมชนผลิตเครื่องแกง	1	1	0	1	1	0
2. วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์พืชสมุนไพร ว่านพุดกษาพัฒนาการ	0	0	0	0	0	1
3. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำดื่มสมุนไพร โพร โธสเซด็จ	1	0	0	0	0	0
4. วิสาหกิจชุมชนปลาจุกข้าวต้มทำซึก	0	0	0	0	0	0
5. วิสาหกิจชุมชนผลิตปลอดสาร อาหาร ปลอดภัยไขมันตรี	0	0	0	0	0	0
6. วิสาหกิจชุมชนผลิตขนมไทยพื้นบ้าน	0	0	0	0	0	0
7. วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์สมุนไพร	0	0	0	0	0	0
8. วิสาหกิจชุมชนขนมไทยพื้นบ้าน ข้าว พอง น้ำแดงโมง	0	0	0	0	0	0
9. วิสาหกิจชุมชนปรับปรุงคุณภาพมังคุด ห้วยหม่อ	0	0	0	0	0	0
10. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรบ้านปาง (ท่าจั่ว)	0	0	0	0	0	0
ความถี่	2	1	0	1	1	1
ร้อยละ	20	10	0	10	10	10

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่ามีกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 3 กลุ่ม จัดทำทะเบียนคุมยอด
ต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 30 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ไม่จัดทำทะเบียนคุมยอด 7 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ
70 โดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเครื่องแกงจัดทำทะเบียนคุมยอด 4 ทะเบียน ได้แก่ ทะเบียนสมาชิก
และหุ้น ทะเบียนคุมสินทรัพย์ ทะเบียนคุมวัสดุดิบ ทะเบียนย่อยลูกหนี้ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ

วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์พืชสมุนไพรว่านพฤษยาพัฒนาการจัดทำทะเบียนลูกค้า และ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำดื่มสมุนไพร โพร โพร้เสด็จ จัดทำทะเบียนสมาชิกและหุ้น

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจำนวน 2 กลุ่ม จัดทำทะเบียนสมาชิกและหุ้น คิดเป็นร้อยละ 20 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจำนวน 8 กลุ่ม ไม่จัดทำทะเบียนสมาชิกและหุ้น คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาจัดทำทะเบียนคุณสิรินทร์พย์จำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 10 ไม่จัดทำทะเบียนคุณสิรินทร์พย์ จำนวน 9 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 90 จัดทำทะเบียนคุณวัตถุคิบ จำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 10 ไม่จัดทำทะเบียนคุณวัตถุคิบ จำนวน 9 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 90 จัดทำทะเบียนย่อยลูกหนี้ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ จำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 10 ไม่จัดทำทะเบียนย่อยลูกหนี้ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ จำนวน 9 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 90 จัดทำทะเบียนลูกค้า จำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 10 ไม่จัดทำทะเบียนลูกค้า จำนวน 9 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 90 และ ไม่จัดทำทะเบียนคุณสินค้าคงเหลือ จำนวน 10 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 4.12 แสดงเอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

เอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชี วิสาหกิจชุมชน	1. ใบเสร็จรับเงิน	2. ใบเบิกเงิน	3. บันทึกขายจำ	4. ใบส่งของ
	1.วิสาหกิจชุมชนผลิตเครื่องแกง	1	0	1
2.วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์พืชสมุนไพรว่านพฤษยาพัฒนาการ	1	0	0	0
3.วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำดื่มสมุนไพร โพร โพร้เสด็จ	1	0	1	1
4. วิสาหกิจชุมชนปลาคุกร้าดำลท่าซึก	0	0	1	0
5.วิสาหกิจชุมชนผัดปลอดสาร อาหารปลอดภัยไซมอนตรี	0	0	0	0
6.วิสาหกิจชุมชนผลิตขนม ไทยพื้นบ้าน	0	0	0	0
7.วิสาหกิจชุมชนพิสณฑ์สมุนไพร	0	0	0	0
8.วิสาหกิจชุมชนขนมไทยพื้นบ้าน ข้าวพอง น้ำแดงโมง	1	0	0	0
9.วิสาหกิจชุมชนปรับปรุงคุณภาพมังคุดห้วยหมอบ	0	1	0	0
10.วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรบ้านปาง (ท่าจิว)	0	0	0	0
ความถี่	4	1	3	1
ร้อยละ	40	10	30	10

จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ใช้เอกสารใบสำคัญในการบันทึกบัญชี จำนวน 6 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 60 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ไม่ใช้เอกสารใบสำคัญในการบันทึกบัญชี จำนวน 4 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 40 โดยมีวิสาหกิจชุมชนน้ำดื่มสมุนไพรเสด็จใช้เอกสารใบสำคัญในการบันทึกบัญชีมากที่สุด จำนวน 3 ชนิดคือ ใบเสร็จรับเงิน บันทึกช่วยจำ ใบส่งของ วิสาหกิจชุมชนเครื่องแกงใช้เอกสารใบสำคัญ จำนวน 2 ชนิด คือ ใบเสร็จรับเงิน บันทึกช่วยจำ ในการบันทึกบัญชี และวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ชุมชนไพร่ว่ายพฤษาพัฒนาการ และวิสาหกิจชุมชนขนมไทยพื้นบ้าน ข้าวพอง น้ำแดงโม ใช้ใบเสร็จรับเงิน ในการบันทึกบัญชี วิสาหกิจชุมชนปรับปรุงคุณภาพ มังคุดห้วยหม่อใช้ใบเบิกเงิน ในการบันทึกบัญชี วิสาหกิจชุมชนปลาตุ๋นทำซึกใช้บันทึกช่วยจำ ในการบันทึกบัญชี

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนใช้ใบเสร็จรับเงินในการบันทึกบัญชีมากที่สุด จำนวน 4 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 40 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ใช้บันทึกช่วยจำเป็นเอกสารในการบันทึกบัญชีรองลงมา จำนวน 3 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 30 และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนใช้ใบเบิกเงิน ในการบันทึกบัญชี จำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 10 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนใช้ใบส่งของ ในการบันทึกบัญชี จำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 10

ตารางที่ 4.13 แสดงการทำรายงานทางการเงิน (งบการเงิน) ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

การทำรายงานทางการเงิน วิสาหกิจชุมชน	1. งบทดลอง	2. งบต้นทุนผลิต/ขาย	3. งบกำไรขาดทุน	4. งบดุล	5. งบกระแสเงินสด
1.วิสาหกิจชุมชนผลิตเครื่องแกง	0	0	1	0	1
2.วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์พืชสมุนไพรว่านพฤษชา พัฒนาการ	0	0	0	0	0
3.วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำดื่มสมุนไพร โพร โพร้เสด็จ	0	0	0	0	0
4. วิสาหกิจชุมชนปลาตุ๋นน้ำดำบลทำซั๊ก	1	1	1	1	1
5.วิสาหกิจชุมชนผลิตปลอดสาร อาหารปลอดภัยไซมอนตรี	0	0	0	0	0
6.วิสาหกิจชุมชนผลิตขนมไทยพื้นบ้าน	0	0	0	0	0
7.วิสาหกิจชุมชนผลิตส้มุนไพร	0	0	0	0	0
8.วิสาหกิจชุมชนขนมไทยพื้นบ้าน ข้าวพอง น้ำแดง โมง	0	0	0	0	0
9.วิสาหกิจชุมชนปรับปรุงคุณภาพมังคุดห้วยหมอ	0	0	0	0	0
10.วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรบ้านปาง (ท่าจิว)	0	0	0	0	0
รวม	1	1	2	1	2
ร้อยละ	10	10	20	10	20

จากตารางที่ 4.13 แสดงให้เห็นว่ามีกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 2 กลุ่มจัดทำรายงานทางการเงินคิดเป็นร้อยละ 20 โดยมีวิสาหกิจชุมชนปลาตุ๋นน้ำดำบลทำซั๊ก จัดทำรายงานทางการเงินได้แก่ งบทดลอง งบต้นทุนผลิต/ขาย งบกำไรขาดทุน งบดุล งบกระแสเงินสด และวิสาหกิจชุมชนเครื่องแกงจัดทำรายงานทางการเงิน ได้แก่ งบกระแสเงินสด วิสาหกิจชุมชน 8 กลุ่มไม่ทำรายงานทางการเงินคิดเป็นร้อยละ 80.00

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจัดทำงบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสดมากที่สุด จำนวน 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 20 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจัดทำงบการเงินที่รองลงมา คือ งบทดลอง งบต้นทุนผลิต/ขาย งบดุล จำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 10

ตารางที่ 4.14 แสดงความต้องการให้มีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาช่วยเหลือในการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

การทำรายงานทางการเงิน	ความถี่	ร้อยละ
1. ไม่ต้องการ	2	20
2. ต้องการความช่วยเหลือ	8	80
รวม	10	100

จากตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นว่ามีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจำนวน 8 กลุ่มต้องการให้มีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาช่วยเหลือในการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน คิดเป็นร้อยละ 80 วิสาหกิจชุมชนจำนวน 2 กลุ่ม ไม่ต้องการให้มีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาช่วยเหลือในการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน คิดเป็นร้อยละ 20

ตารางที่ 4.15 แสดงความต้องการการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานใด

การทำรายงานทางการเงิน	ความถี่	ร้อยละ	มีความต้องการให้มีการช่วยเหลือในด้าน
1. สถาบันการศึกษา	7	70	ด้านการตลาด การออกแบบผลิตภัณฑ์ ประชาสัมพันธ์ การบัญชี
2. หน่วยงานภาครัฐ (สหกรณ์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น)	3	30	งบประมาณสนับสนุน
3. องค์กรภาคเอกชน	0	0	
รวม	10	100	

จากตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นว่ามีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจำนวนมากสุด 7 กลุ่มต้องการให้ความช่วยเหลือจากสถาบันการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 70 โดยมีความต้องการให้มีการช่วยเหลือในด้านการตลาด การออกแบบผลิตภัณฑ์ ประชาสัมพันธ์ วิสาหกิจชุมชนต้องการให้มีการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐคือ สหกรณ์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 30 โดยมีความต้องการให้มีการช่วยเหลือในด้านงบประมาณสนับสนุน และไม่มีวิสาหกิจชุมชนใดที่ต้องการให้องค์กรภาคเอกชนช่วยเหลือ

4.2 การศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีและความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูล
สารสนเทศทางการบัญชีกับการจัดการองค์กร

ตารางที่ 4.16 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้สารสนเทศทางบัญชีในการจัดการองค์กร โดยครอบคลุมในเรื่อง เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในกลุ่ม

ข้อมูลทั่วไป(ต่อ)	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	3	30
1.2 หญิง	7	70
รวม	10	100
2. อายุของผู้ให้สัมภาษณ์		
2.1 อายุ 31-40 ปี	3	30
2.2 อายุ 41-50 ปี	1	10
2.3 อายุ 51-60 ปี	4	40
2.4 อายุ 61 ปีขึ้นไป	2	20
รวม	10	100
3. ระดับการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์		
3.1 ป.1 – ป.6	1	10
3.2 ม.1 – ม.6	2	20
3.3 ปวช-ปวส	3	30
3.4 ปริญญาตรี	3	30
3.5 ปกศ. ต้น	1	10
รวม	10	100
4. ตำแหน่งหน้าที่ที่ทำในกลุ่มของผู้ให้สัมภาษณ์		
5.1 ผู้บริหาร	9	90
5.3 กรรมการ	1	10
รวม	10	100

จากตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมาเป็นเพศชายจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30

อายุของผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนมาก อยู่ระหว่างอายุ 51-60 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาอายุของผู้ให้สัมภาษณ์อยู่ระหว่างอายุ 31-40 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30 อายุของผู้ให้สัมภาษณ์ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 อายุของผู้ให้สัมภาษณ์ ส้อยู่ระหว่างอายุ 41-50 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 การศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์ระดับ ปวช.-ปวส.ปริญญาตรี มากสุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30 การศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์ระดับ ร้อยลงมา ม.1 -ม.6 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ตำแหน่งหน้าที่ที่ทำในกลุ่มของผู้ให้สัมภาษณ์มากที่สุด ตำแหน่งผู้บริหาร จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90 ตำแหน่งหน้าที่ที่ทำในกลุ่มของผู้ให้สัมภาษณ์รองลงมา กรรมการ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10

ตารางที่ 4.17 ปัญหาการดำเนินงานในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ปัญหาด้านต่างๆ วิสาหกิจชุมชน	1. ปัญหาด้านการผลิต	2. ปัญหาด้านการเงิน	3. ปัญหาด้าน	4. ปัญหาด้านบัญชี	5. ปัญหาด้านบุคคล
1.วิสาหกิจชุมชนผลิตเครื่องแกง	0	0	1	1	0
2.วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์พืชสมุนไพรว่านพฤษยาพัฒนาการ	0	0	0	1	1
3.วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำดื่มสมุนไพรโพธิ์เสด็จ	0	1	0	0	1
4. วิสาหกิจชุมชนปลาจุกข้าวตำปลาซึก	0	0	0	1	0
5.วิสาหกิจชุมชนผัดปลอดสาร อาหารปลอดภัยไซมอนตรี	0	0	0	1	0
6.วิสาหกิจชุมชนผลิตขนมไทยพื้นบ้าน	0	0	1	0	0
7.วิสาหกิจชุมชนพืชสมุนไพร	1	1	1	1	
8.วิสาหกิจชุมชนขนมไทยพื้นบ้าน ข้าวพอง น้ำแดงโอมง	0	0	1	0	0
9.วิสาหกิจชุมชนปรับปรุงคุณภาพมังคุดห้วยหมอบ	0	0	1	0	0
10.วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรบ้านปาง (ท่าจิว)	0	0	1	0	0
ความถี่	1	2	6	5	2
ร้อยละ	10	20	60	50	20

จากตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนมีปัญหาในด้านการตลาดมากที่สุด จำนวน 6 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาวิสาหกิจชุมชนมีปัญหาด้านการบัญชี คิดเป็นร้อยละ 50 วิสาหกิจชุมชนมีปัญหาด้านการเงิน และปัญหาด้านทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 20 และวิสาหกิจชุมชนมีปัญหาในด้านการผลิตน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการด้านการผลิตของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช

การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการการผลิต	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การบันทึกจำนวนชั่วโมงแรงงานในการผลิตสินค้า	1.80	1.68	น้อย
2. การทำรายงานสรุปจำนวนชั่วโมงแรงงานในการผลิตสินค้าประจำงวด	1.8	1.68	น้อย
3. การบันทึกการซื้อวัตถุดิบและใช้วัตถุดิบในการผลิต	1.50	1.31	น้อยที่สุด
4. การทำรายงานสรุปการใช้วัตถุดิบในการผลิตประจำงวด(1เดือน, 6เดือน, 1ปี)	1.50	1.31	น้อยที่สุด
5. การบันทึกต้นทุนในการผลิตสินค้า (ค่าแรงงาน, ค่าวัตถุดิบ, ค่าใช้จ่ายในการผลิต)	2.10	1.69	น้อย
6. การคำนวณหาต้นทุนการผลิต	2.2	1.97	น้อย
7. การจำแนกต้นทุนการบริการหรือต้นทุนผลิตหรือต้นทุนขายสินค้า	1.80	1.68	น้อย
8. การบันทึกจำนวนสินค้าคงคลัง	1.50	1.31	น้อยที่สุด
9. การทำรายงานสรุปปริมาณการผลิตประจำงวด	2.20	1.97	น้อย
10. การประมาณการ(คำนวณ)ปริมาณการผลิตในปีถัดไป	2.10	1.55	น้อย
โดยรวม	1.85	1.56	น้อย

จากตารางที่ 4.18 แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการด้านการผลิตอยู่ในระดับน้อย 7 ข้อ และน้อยที่สุด 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ใช้ข้อมูลทางบัญชีในการคำนวณหาต้นทุนการผลิตและการทำรายงานสรุปปริมาณการ

ผลิตประจำงวด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.20 การบันทึกต้นทุนในการผลิตสินค้า (ค่าแรงงาน ค่าวัตถุดิบ ค่าใช้จ่ายในการผลิต) การประมาณการ (จำนวน) ปริมาณการผลิตในปีถัดไปค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.10 การบันทึกจำนวนชั่วโมงแรงงานในการผลิตสินค้า การทำรายงานสรุปจำนวนชั่วโมงแรงงานในการผลิตสินค้าประจำงวด การจำแนกต้นทุนการบริการหรือต้นทุนผลิตหรือต้นทุนขายสินค้า ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.80 การบันทึกการซื้อวัตถุดิบและใช้วัตถุดิบในการผลิต การทำรายงานสรุปการใช้วัตถุดิบในการผลิตประจำงวด (1 เดือน 6 เดือน 1 ปี) การบันทึกจำนวนสินค้าคงคลัง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.50

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการด้านการขายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช

การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการการขาย	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การบันทึกข้อมูล ชื่อ ที่อยู่ ประเภทลูกค้า ประวัติ การสั่งซื้อ ของลูกค้า	2.30	1.27	น้อย
2. การบันทึกรายการขายประจำวัน	2.30	1.71	น้อย
3. การสรุปรายงานการขายประจำงวด (เดือน)หรือประจำงวดตามพื้นที่ขาย หรือประจำงวดตามประเภทลูกค้า	2.30	1.96	น้อย
4. การกำหนดราคาสินค้าโดยพิจารณาการใช้ข้อมูลต้นทุน หรือกำไร	2.50	1.98	น้อย
5. การคาดคะเนปริมาณการขายในปีถัดไป	2.00	1.71	น้อย
6. การวางแผนการพัฒนาลักษณะและรูปแบบของสินค้าหรือบริการใหม่ ในอนาคต	2.40	1.76	น้อย
โดยรวม	2.30	1.67	น้อย

จากตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการด้านการขายอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการกำหนดราคาสินค้าโดยพิจารณาการใช้ข้อมูลต้นทุน หรือกำไร ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.50 การ

วางแผนการพัฒนาลักษณะและรูปแบบของสินค้าหรือบริการใหม่ๆ ในอนาคต ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.40 การบันทึกข้อมูล ชื่อ ที่อยู่ ประเภทลูกค้า ประวัติการสั่งซื้อ ของลูกค้า การบันทึกรายการขายประจำวัน การสรุปรายงานการขายประจำงวด (เดือน) หรือประจำงวดตามพื้นที่ขาย หรือประจำงวดตามประเภทลูกค้า ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.30 และการคาดคะเนปริมาณการขายในปีถัดไป ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.00

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการทรัพย์สินของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการทรัพย์สิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การบันทึกการขายทะเบียนสินทรัพย์ จำนวน และมูลค่าของสินทรัพย์	1.40	0.94	น้อยที่สุด
2. การบันทึกการรับเงินสดและจ่ายเงินสด	2.60	1.96	ปานกลาง
3. การรายงานสรุปลงเงินสดคงเหลือประจำงวด	2.40	1.82	น้อย
4. การรายงานสรุปลงสินทรัพย์ หนี้สิน และหุ้น/ทุน ของกิจการประจำงวด(งบดุล)	1.20	0.89	น้อยที่สุด
5. การรายงานสรุปลงผลการดำเนินงาน (กำไร, ขาดทุน)ประจำงวด (งบกำไรขาดทุน)	1.90	1.37	น้อย
6. การรายงานสรุปลงผลการจ่ายเงินปันผลให้สมาชิก ในกลุ่ม	2.10	1.69	น้อย
7. การประมาณการการรายได้ และ ค่าใช้จ่ายในปี ถัดไป	1.90	1.45	น้อย
8. มีการประมาณการภาระหนี้สิน (กู้เพิ่ม)และการ ลงทุนเพิ่มในอนาคต	1.70	1.25	น้อย
โดยรวม	1.90	1.40	น้อย

จากตารางที่ 4.20 แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการทรัพย์สินในระดับปานกลาง 1 ข้อ ในระดับน้อย 5 ข้อและในระดับน้อยที่สุด 2 ข้อ โดย

เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบันทึกการรับเงินสด และจ่ายเงินสด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.60 การรายงานสรุปเงินสดคงเหลือประจำงวด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.40 การรายงานสรุปผลการจ่ายเงินปันผลให้สมาชิกในกลุ่ม ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.10 การรายงานสรุปผลการดำเนินงาน (กำไร ขาดทุน) ประจำงวด (งบกำไรขาดทุน) การประมาณการการรายได้ และ ค่าใช้จ่ายในปีถัดไป ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.90 มีการประมาณการภาระหนี้สิน (ผู้เพิ่ม) และการลงทุนเพิ่มในอนาคต ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.70 การบันทึกรายการทะเบียนสินทรัพย์ จำนวน และมูลค่าของสินทรัพย์ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.40 และ การบันทึกรายการทะเบียนสินทรัพย์ จำนวน และมูลค่าของสินทรัพย์ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.20

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช

การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการทรัพยากรมนุษย์	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การบันทึกข้อมูลพนักงาน(สมาชิก) ชื่อ อายุ เพศ พื้นฐานการศึกษา ค่าตอบแทนตำแหน่งหน้าที่	1.90	1.37	น้อย
2. การคาดคะเนจำนวนพนักงาน(สมาชิก)ที่จำเป็นต้องใช้ในปีถัดไป	1.60	0.86	น้อย
3. การกำหนดคุณสมบัติ ทักษะ ระดับการศึกษาของพนักงาน(สมาชิก)ในอนาคต	1.90	1.52	น้อย
โดยรวม	1.80	1.24	น้อย

จากตารางที่ 4.21 แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบันทึกข้อมูลพนักงาน (สมาชิก) ชื่อ อายุ เพศ พื้นฐานการศึกษา ค่าตอบแทนตำแหน่งหน้าที่ การกำหนดคุณสมบัติ ทักษะ ระดับการศึกษาของพนักงาน(สมาชิก)ในอนาคต ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.90 และ การคาดคะเนจำนวนพนักงาน (สมาชิก) ที่จำเป็นต้องใช้ในปีถัดไป ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.60

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการองค์กรโดยรวม สำหรับวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการองค์กร	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการการผลิต	1.85	1.56	น้อย
2. การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการการขาย	2.30	1.67	น้อย
3. การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการทรัพยากร	1.90	1.40	น้อย
4. การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการทรัพยากรมนุษย์	1.80	1.24	น้อย
โดยรวม	1.9593	1.50	น้อย

จากตารางที่ 4.22 แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนมีการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการการขาย ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.30 การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการทรัพยากร ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.90 การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการการผลิต ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.85 และการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการทรัพยากร ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.80 ตามลำดับ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีกับการจัดการองค์กรของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. มูลสารสนเทศทางบัญชี มีความสัมพันธ์กับการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. สารสนเทศ ทางบัญชีมีผลกระทบต่อการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ไม่ทำบัญชี จำนวน 5 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือได้จัดทำบัญชี สมำเสมอจำนวน 4 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 40 และทำบัญชีเป็นบางครั้ง จำนวน 1 กลุ่ม ตามลำดับ วิสาหกิจชุมชนมีการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการการขาย ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.30 การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการทรัพยากร ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.90 การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการการผลิต ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.85 และ การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการทรัพยากร ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.80

4.3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

ตารางที่ 4.23 แสดงปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

ปัญหา วิสาหกิจชุมชน	1. ไม่มีความรู้ด้านบัญชี	2. ขาดที่ปรึกษากำกับดูแลอย่าง	3. บัญชีเป็นเรื่องยุ่งยากเสียเวลา	4. ไม่มีความจำเป็นที่ต้องทำบัญชี	5. ไม่มีคนทำบัญชี
1.วิสาหกิจชุมชนผลิตเครื่องแกง	1	1	0	0	0
2.วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์พืชสมุนไพรว่านพุดักษา พัฒนาการ	1	1	0	0	0
3.วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำคั้นสมุนไพรโพธิ์เสด็จ	0	0	1	0	1
4. วิสาหกิจชุมชนปลาตุ๋นตำบลดำซึก	0	1	0	0	0
5.วิสาหกิจชุมชนผลิตปลอดสาร อาหารปลอดภัยไซ มนตรี	1	1	0	0	0
6.วิสาหกิจชุมชนผลิตขนมไทยพื้นบ้าน	0	0	0	1	0
7.วิสาหกิจชุมชนพืชสมุนไพร	1			1	1
8.วิสาหกิจชุมชนขนมไทยพื้นบ้าน ข้าวพอง น้ำแดง โอมง	1	0	0	0	0
9.วิสาหกิจชุมชนปรับปรุงคุณภาพมังคุดห้วยหมอ	1	0	0	0	1
10.วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรบ้านปาง (ท่าจิว)	1	0	0	0	0
ความถี่	7	4	1	2	3
ร้อยละ	70	40	10	20	30

จากตารางที่ 4.23 แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนมีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีมากที่สุดในด้านขาดความรู้ในการทำบัญชี จำนวน 7 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมาขาดที่ปรึกษากำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง จำนวน 4 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 40 ไม่มีคนทำบัญชี จำนวน 3 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 30 ไม่มีความจำเป็นต้องทำบัญชี จำนวน 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 20 และบัญชีเป็นเรื่องยุ่งยากเสียเวลาจำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการองค์กรสำหรับวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประเด็นสำคัญในการนำเสนอตามลำดับดังนี้

5.1 ความมุ่งหมายของการวิจัย

5.2 สรุปผลการวิจัย

5.3 อภิปรายผลการวิจัย

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.1 ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัย เรื่องการทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการองค์กรสำหรับวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

5.1.1 เพื่อศึกษาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

5.1.2 เพื่อศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีและความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีกับการจัดการองค์กรของชุมชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช

5.1.3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช

การศึกษการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวิสาหกิจชุมชน จำนวน 10 กลุ่ม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตขนมไทยพื้นบ้าน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์พืชสมุนไพรว่านพศุภยา พัฒนาการ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรบ้านปาง (ท่าจิว) วิสาหกิจชุมชนปรับปรุงคุณภาพ

มังคุดห้วยหมอ วิชาหกิจชุมชนผลิตเครื่องแกง วิชาหกิจผักปลอดสารพิษ วิชาหกิจชุมชนพิสนท์สมุนไพร วิชาหกิจชุมชนปลาตุ๋นทำซำก วิชาหกิจชุมชนน้ำดื่มสมุนไพร โพรเซ็สเตจ และ วิชาหกิจชุมชนนมไทยพื้นบ้าน ข้าวพอง น้ำแดง โม ซึ่งวิชาหกิจชุมชนเหล่านี้มีที่ตั้งกระจายอยู่ในอาณาเขตของตำบลต่างๆ ในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

5.2 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการองค์กร สำหรับวิชาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

5.2.1 การจัดทำบัญชีของวิชาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการตั้งชื่อกลุ่มวิชาหกิจชุมชนตามผลิตภัณฑ์ตามลักษณะการประกอบกิจการและสถานที่ตั้ง ก่อตั้งขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2539 ถึงปี พ.ศ. 2553 จำนวนสมาชิกของกลุ่มวิชาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีจำนวน 11 – 20 คน มีการรวมหุ้นภายในกลุ่มวิชาหกิจชุมชน วิชาหกิจชุมชนเป็นประเภทผลิตเพื่อจำหน่าย กรรมการของกลุ่มวิชาหกิจชุมชนเป็นผู้จัดทำบัญชี ผู้จัดทำบัญชีมีวุฒิการศึกษามัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปริญญาตรี และปริญญาโท กลุ่มวิชาหกิจชุมชนครึ่งหนึ่งไม่ทำบัญชี อีกครึ่งหนึ่งทำบัญชีและทำเป็นบางครั้ง กลุ่มวิชาหกิจชุมชนมีความคิดเห็นส่วนใหญ่ว่าการทำบัญชีมีประโยชน์มากเพื่อใช้ในการตัดสินใจ กลุ่มวิชาหกิจชุมชนที่ทำบัญชี มีการบันทึกบัญชีด้วยมือ กลุ่มวิชาหกิจที่ทำบัญชีทั้งหมดมีการจดบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด วิชาหกิจชุมชน 2 กลุ่มจัดทำบัญชีทั้งระบบ ได้แก่ สมุดเงินสด (รับ-จ่าย) สมุดรายวันทั่วไป สมุดบัญชีแยกประเภท สมุดค้ำทุนกำไร จัดทำทะเบียนสมาชิกและหุ้น กลุ่มวิชาหกิจส่วนใหญ่ไม่จัดทำทะเบียนคุมยอดต่างๆ เอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชีคือ ใบเสร็จรับเงินและบันทึกช่วยจำ กลุ่มวิชาหกิจชุมชนจัดทำงบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสดเป็นส่วนใหญ่ กลุ่มวิชาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีความต้องการให้สถาบันการศึกษา เข้ามาช่วยเหลือในการจัดทำบัญชี

5.2.2 การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีและความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีกับการจัดการองค์กรของวิชาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัด

นครศรีธรรมราช ผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีในการจัดการองค์กรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 51 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปริญญาตรี ตำแหน่งหน้าที่ที่ทำเป็นผู้บริหาร ปัญหาการดำเนินงานภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนคือปัญหาด้านการตลาด รองลงมาคือปัญหาด้านการบัญชี กลุ่มวิสาหกิจชุมชนครั้งหนึ่งไม่ทำบัญชีส่วนวิสาหกิจชุมชนอีกครั้งหนึ่งที่ทำบัญชีส่วนใหญ่ทำบัญชีเงินสดรับ-จ่าย วิสาหกิจชุมชนแสดงความคิดเห็นในการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการจัดการด้านการผลิต ด้านการขายด้านการจัดการทรัพย์สิน อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยโดยรวม 1.95

5.2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่ขาดความรู้ในการทำบัญชี รองลงมา คือ ขาดที่ปรึกษากำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง ไม่มีคนทำบัญชี ไม่มีความจำเป็นต้องทำบัญชี และคิดว่าการทำบัญชีเป็นเรื่องยุ่งยากเสียเวลา ตามลำดับ

5.3 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการองค์กรสำหรับวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

5.3.1 ผลการวิจัยพบว่าวิสาหกิจชุมชนเป็นประเภทผลิตเพื่อจำหน่าย การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชครั้งหนึ่งไม่ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน ที่ทำบัญชีทั้งหมดทำการบันทึกบัญชีด้วยมือ โดยใช้ใบเสร็จรับเงิน และการบันทึกช่วยจำเป็นเอกสารใบสำคัญในการจดบันทึกบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ญญฐาระวี พงศ์กระพันธ์ (2552) พบว่าธุรกิจชุมชนส่วนใหญ่ดำเนินกิจการในลักษณะ ผลิตเพื่อจำหน่าย โดยจัดซื้อวัตถุดิบในท้องถิ่นมาทำการผลิต หลักฐานประกอบการซื้อจากชุมชนผู้ขายไม่มีเอกสารออกให้ จึงต้องสร้างเอกสารขึ้นเองเพื่อประกอบการบันทึกบัญชี วิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ทำบัญชีทั้งหมดทำการจดบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด (รับ-จ่าย) มีเพียงวิสาหกิจชุมชนส่วนน้อยที่จัดทำบัญชีทั้งระบบ คือ สมุดเงินสด (รับ-จ่าย) สมุดรายวันทั่วไป บัญชีแยกประเภท และทำรายงานผลสรุปต้นทุน กำไร ซึ่งมีความสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ มยุรี บุญโต (2552) ที่พบว่าระบบบัญชีแบบเดิมของธุรกิจชุมชนที่ปฏิบัติอยู่มีการจดบันทึกการรับ – จ่าย ในสมุดเพื่อจัดทำรายงานรับ – จ่าย ส่งหน่วยงานราชการ แต่ไม่มีการจัดเก็บเอกสาร ไม่มีการบันทึกต้นทุนเกี่ยวกับวัตถุดิบที่จัดซื้อ วิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราชให้ความสำคัญกับการจัดทำทะเบียนสมาชิกและหุ้นร้อยละ 20 จัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ จัดทำทะเบียนคุมวัตถุดิบ จัดทำทะเบียนย่อยลูกหนี้และจัดทำทะเบียนลูกค้าเพียงร้อยละ 10 จะเห็นได้ว่าวิสาหกิจชุมชนที่ทำบัญชีส่วนใหญ่ไม่ทำทะเบียนบัญชีย่อยต่างๆ ในการบริหารจัดการสินทรัพย์ สินค้าคงเหลือ วัตถุดิบ ลูกค้า และลูกหนี้ วิสาหกิจชุมชนส่วนน้อยที่จัดทำรายงานทางการเงิน จัดทำงบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสดเพียงร้อยละ 20 รองลงมา คือจัดทำงบทดลอง งบต้นทุนผลิต งบดุล ร้อยละ 10 สอดคล้องกับงานวิจัยของกุสุมา คำพิทักษ์ และ มาลี จัตุรัส และ นภาพร เจริญมีฤทธิ์ (2552) ที่พบว่า การพัฒนาระบบบัญชีสำหรับกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP กลุ่มอาหารได้พัฒนาการบันทึกบัญชีอย่างง่ายเพื่อประโยชน์ในการควบคุม และการตัดสินใจในการดำเนินการกิจกรรมของสถานประกอบการ โดยมี 5 ระบบ คือ 1) ระบบขายสินค้า 2) ระบบซื้อวัตถุดิบและบรรจุภัณฑ์ 3) ระบบผลิตและเบิกจ่ายวัตถุดิบ 4) ระบบรับ – จ่ายเงิน และ 5) ระบบบัญชีทั่วไปและรายงานทางการเงิน วิสาหกิจชุมชนมีความต้องการให้มีหน่วยงานสถาบันการศึกษา และหน่วยงานของรัฐเข้ามาช่วยเหลือในการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

5.3.2 ผลการวิจัยพบว่าการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีและความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีกับการจัดการองค์กรของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราชกลุ่มวิสาหกิจชุมชนครั้งหนึ่งไม่ทำบัญชี ส่วนวิสาหกิจชุมชนอีกครั้งหนึ่งที่ทำบัญชีส่วนใหญ่ทำเพียงบัญชีเงินสดรับ-จ่าย กลุ่มวิสาหกิจส่วนใหญ่ไม่จัดทำทะเบียนคุมยอดและบัญชีย่อยต่างๆ วิสาหกิจชุมชนแสดงความคิดเห็นในการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการจัดการด้านการผลิต ด้านการขาย ด้านการจัดการทรัพย์สิน อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยโดยรวม 1.95 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีัญญา เขยสุวรรณ (2548) ที่พบว่าระบบสารสนเทศทางบัญชีที่ถูกต้องเชื่อถือได้ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับกำไรด้านการเงิน การดำเนินงาน รายงานทางการเงินที่ถูกต้องสมบูรณ์เชื่อถือได้ จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการทำให้ตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจในด้านต่างๆ ได้ดีขึ้น อีกทั้งข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีสามารถช่วยเป็นศูนย์กลางในการบริการข้อมูลต่างๆ ภายในองค์กรเป็น

ประโยชน์ในการกำหนดกลยุทธ์และนโยบายในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและทำให้องค์กรดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญรัตน์ สุรกิจโกศล (2546) ที่พบว่าระบบสารสนเทศทางการบัญชีประกอบด้วย 8 ระบบ คือ ระบบบริหาร โครงการ ระบบรายได้ ระบบลูกหนี้ ระบบการรับเงิน ระบบการจัดซื้อ ระบบการขาย ระบบการจ่ายเงิน แยกประเภท เมื่อผ่านรายการจากการจัดบันทึก มาทำการคำนวณ แยกหมวดหมู่ สรุปผล ค่าเนื้องานในรูปแบบของงบการเงิน ได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด ระบบเหล่านี้จะบันทึก รวบรวม และประมวลผลข้อมูลด้านบัญชี การเงิน ให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้ และนำเสนอข้อมูลทางบัญชีให้แก่ผู้บริหารใช้ในการจัดการองค์กร

5.3.3 ผลการวิจัยพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่ขาดความรู้ในการทำบัญชีในกลุ่มวิสาหกิจที่ทำบัญชีสม่ำเสมอ จัดทำบัญชีไปตามความเข้าใจ ระบบบัญชีของกลุ่มไม่ชัดเจน ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ด้านการทำบัญชี ในการจัดทำบัญชี รองลงมา ขาดที่ปรึกษากำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง และในส่วนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ไม่ได้จัดทำบัญชี มีการระบุปัญหาว่า คิดภารกิจในการทำงานหลัก ไม่มีเวลา ไม่มีคนช่วยทำ แต่จะมีการจดจำรายละเอียดต่างๆ จากใบเสร็จ ใบส่งของ และใบสำคัญต่างๆ ไม่มีคนทำบัญชี ไม่มีควมจำเป็นต้องทำบัญชีและการทำบัญชีเป็นเรื่องยุ่งยากเสียเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันดี ทวีพยานต์ (2552) ที่พบว่าปัญหาและอุปสรรคสำคัญของการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ จำนวนบุคลากรทางด้านการบัญชีในองค์กรมีไม่เพียงพอ อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี บุญโต (2552) ที่พบว่าการทำบัญชีมีความยุ่งยากมีแบบฟอร์มต่างๆ มากมาย เข้าใจยาก อีกทั้งไม่มีที่ปรึกษาฝึกให้ปฏิบัติทำบัญชีอย่างต่อเนื่อง จึงไม่อยากทำบัญชี สอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย หิรัญกิตติ (2542) ที่พบว่าปัญหาด้านการจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศทางบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเนื่องจากมีพนักงานไม่เพียงพอทำให้การจัดเก็บข้อมูลต่างๆ ไม่ครบถ้วน ขาดระบบสารสนเทศที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปภาวี สุขมณีและ ฉัตรรัชดา วิโรจน์รัตน์ (2551) ที่พบว่าความรู้ความสามารถในการทำบัญชีด้านเจตคติ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิผลในการทำงานโดยรวมขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุสุมา คำพิทักษ์ และ มาลี จักรัส และ นภาพร เจริญมีฤทธิ์ (2552) ที่พบว่าการบันทึกข้อมูลทางบัญชีและการนำข้อมูลทางบัญชีมาใช้ในการควบคุม และการตัดสินใจยังไม่สมบูรณ์

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.4.1.1 วิทยาสหกิจชุมชนควรให้ความสำคัญและเห็นประโยชน์ของการทำบัญชีซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาและการจัดการองค์กร

5.4.1.2 ควรมีการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี มีการพัฒนาผู้ทำบัญชีวิทยาสหกิจชุมชนในด้านการเรียนรู้ และการเพิ่มความรู้ ความสามารถ และทักษะในการทำบัญชีอย่างสม่ำเสมอ

5.4.1.3 สิ่งที่วิทยาสหกิจชุมชนต้องการมากคือ ความรู้เรื่องการตลาด ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการตลาด แผนการตลาด หรือการหาตลาดสินค้าของกลุ่มวิทยาสหกิจชุมชน

5.4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.4.2.1 ควรมีการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) แบบมีส่วนร่วมเพิ่มเติมเพื่อแก้ปัญหา เรื่องการขาดความรู้และขาดที่ปรึกษาในการทำบัญชีอย่างต่อเนื่อง

5.4.2.2 สิ่งที่วิทยาสหกิจชุมชนต้องการมากคือ ความรู้เรื่องการตลาด แหล่งตลาดหากมีผู้สนใจ การวิจัยควรวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจชุมชนสู่ตลาดในประเทศและต่างประเทศในลำดับต่อไป

บรรณานุกรม

- กชกร เฉลิมกาญจนา. (2558).การบัญชีบริหาร.(พิมพ์ครั้งที่2).กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุศมา คำพิทักษ์ และ มาลี จัตูรัส และ นภาพร เจริญมีฤทธิ์. (2552). การพัฒนาระบบบัญชี
สำหรับกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP,กรณีศึกษากลุ่มอาหาร จังหวัดปทุมธานี OTOP.
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จินตนา สุนทโรทก และอรมน ปั่นทอง และจันทนา อุดม. (2553). การพัฒนาบัญชีเศรษฐกิจ
พอเพียง.[Online].http://pru3.pnu.ac.th/offi/research/upload-files/pictures/23/53-06_7152.pdf
- ณัฐระวี พงศ์กระพันธุ์. (2552).ศึกษาบบบัญชีเพื่อพัฒนาเป็นต้นแบบสำหรับอุตสาหกรรมใน
ท้องถิ่นตามนโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา: การผลิตผลิตภัณฑ์ของ
กลุ่มแม่บ้านในเขต อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี.มหาวิทยาลัยราชภัฏสุ
ราษฎร์ธานี
- ชัยมงคล เตียวกุล.(2545).ระบบบัญชีการเงินที่เหมาะสมของกลุ่มผลิตตำบล:กรณีศึกษาตำบล
ป่าบาง อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ชาวลีย์พงศ์ผาติโรจน์. (2541). หลักการบัญชีขั้นต้น 1. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทรัตน์ นามบุรี (2554). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการตลาดและการสร้างระบบบัญชีสำหรับ
ธุรกิจชุมชน : กรณีศึกษาการผลิต กาแฟพื้นเมือง บ้านกาแป๊ะฮูลู อำเภอบาง จังหวัด
ยะลา. สำนักงานสภาพัฒนาการวิจัย
- ธัญญรัตน์ สุรกิจโกศล. (2546). ระบบสารสนเทศทางการบัญชีการเงินสำหรับธุรกิจตัวแทนจัด
กิจกรรมการตลาด. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา เจริญประเสริฐ. (2543) ระบบสารสนเทศสำหรับธุรกิจ. เชียงใหม่ : ภาควิชาการจัดการ
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นันทน์ภัส พงศ์โกคินสถิต. (2552). การบริหารจัดการของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนอำเภอ
เมืองลำปาง จังหวัดลำปาง. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- เบญจมาศ อภิสิริภักย์ โย. (2548). การบัญชี Accounting 1.กรุงเทพฯ: ศ.เอเชียเพรส(1989).
- เบญจมาศ อภิสิริภักย์ โย. (2549). การบัญชีบริหาร ManagementAccounting .กรุงเทพฯ: ซี
เอ็ดยูเคชั่น.

- ปภาวี สุขุมณีและ ฉัตรรัชดา วิโรจน์รัตน์. (2551). ความรู้ความสามารถของนักบัญชีที่มีต่อ
ประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในจังหวัดกาฬสินธุ์. มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์.
- พัชรินทรา ชัยสมตระกูล และอรุณี นุสิทธิ์ และสุธีรา วิไลกุล. (2551). การพัฒนาระบบบัญชี
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรขวัญใจพัฒนา ตำบลท้อแท้ อำเภอวัดโบสถ์
จังหวัดพิษณุโลก.
[Online].http://202.29.80.19/~research_neuron/abstract/RE20100630_151523.pdf
- มยุรี บุญโต. (2552). การจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนในจังหวัดอุทัยธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์.
- เมธากุล เกียรติกระจายและ สติปพร ศรีจันทเพชร. (2547). ทฤษฎีการบัญชี. (พิมพ์ครั้งที่ 10).
กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทีพีเอ็น เพรส.
- วาริพิน มงคลสมัย. (2551). การจัดการความรู้ทางการบัญชีเพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในการ
ผลิต ผลิตภัณฑ์ลำไยอบแห้งสีทองของกลุ่มเกษตรกร บ้านเหมื่อนกวก ต.มะเขือแจ้ อ.
เมือง จ.ลำพูน. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
[Online].<http://www.research.cmru.ac.th/ris/resout/arc/O-NRCT-1-3-51.pdf>.
- วัชณีพร เศรษฐศักดิ์โก. (2543). ระบบสารสนเทศทางการบัญชี. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ห้าง
หุ้นส่วน
จำกัด วี.เจ.พรินติ้ง.
- วันดี ทวีพลายนต์. (2552). การจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาด
กลางและขนาดย่อม ประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ในจังหวัด
สมุทรปราการ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ศรัณญา เขยสุวรรณ. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะระบบสารสนเทศทางการบัญชี
กับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2547). การบัญชีเพื่อการจัดการและการบริหารต้นทุน. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ ธรรมนิติ เพรส จำกัด.
- สมเดช โรจน์คูรีเสถียร และคณะ. (2547). เทคนิคการวางระบบบัญชีให้มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์
ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : บริษัทธรรมนิติ เพรส จำกัด.
- สุภาวรรณ ไชยคง. (2544). การวิเคราะห์และออกแบบระบบสารสนเทศสำหรับฝ่ายทรัพยากร
บุคคล. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สิทธิณัฐ ประพุทธนิตินสาร. (2545). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. (พิมพ์ครั้งที่ 1).

กรุงเทพฯ :สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

อังครัตน์ เปรียบจริยวัฒน์. (2546). มาตรฐานการบัญชี (สาระสำคัญและตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูล). กรุงเทพฯ : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

Romney, Marshall B. & Steinbart, Paul John. (2546). ระบบสารสนเทศทางการบัญชี. (อรุณพล ตรีตานนท์ ผู้แปล). กรุงเทพฯ : บริษัท เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชนา จำกัด.

การบัญชีเพื่อการจัดการ **Managerial Accounting** (เฉลิมขวัญครุฑบุญยงค์)

<http://www.sju.ac.th/chalermkwan/manageria/1.pdf> การเข้าถึงข้อมูล 17 ก.ย. 56 เวลา 15:10 น

ภาคผนวก

แบบสอบถามสัมภาษณ์ความพร้อมด้านการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน
 ศึกษาการทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการองค์กร
 สำหรับวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงและเติมข้อความในช่องว่าง

ตอนที่ 1

1. ชื่อวิสาหกิจชุมชน.....
2. ท่านเริ่มจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเมื่อใด.....
3. ข้อมูลสมาชิกและหุ้น
 - 3.1 จำนวนสมาชิก.....คน
 - 3.2 การรวมหุ้น/ทุน () 1. มี หุ้นละ..... บาท รวมเป็นเงิน.....บาท
 () 2. ยังไม่มีการรับค่าหุ้น
 () 3. อื่นๆ (ระบุ).....
4. ข้อมูลด้านประเภทวิสาหกิจชุมชน (เลือกได้มากกว่า 1 กิจกรรม)
 - () 1. กิจกรรมผลิตเพื่อจำหน่าย ได้แก่ (ระบุ).....
 - () 2. กิจกรรมซื้อสินค้ามาจำหน่าย ได้แก่ (ระบุ).....
 - () 3. กิจกรรมให้บริการ ได้แก่ (ระบุ).....
5. ผู้จัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
 - () 1. กรรมการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน () 2. สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
 - () 3. ลูกหลาน/ญาติของกรรมการและสมาชิก () 4. บุคคลภายนอก
 - () 5. ยังไม่มีการกำหนดผู้จัดทำ () 6. อื่นๆ ระบุ.....
6. วุฒิการศึกษาผู้ทำบัญชี(ไม่ต้องกรอกข้อมูลในกรณีข้อ 5. ยังไม่มีการกำหนดผู้จัดทำบัญชี)
 - () 1. ประถมศึกษา () 2. มัธยมศึกษา / ปวช.
 - () 3. ปวส. / ปวท. / อนุปริญญา () 4.ปริญญาตรี / ปริญญาโท
 - () 5. อยู่ระหว่างการศึกษ (ระดับ).....
7. กลุ่มธุรกิจของท่านได้มีการทำบัญชีหรือไม่
 - () 1. ไม่ทำ(ไม่ทำข้อ9-13)
 เพราะเหตุใดท่านจึงไม่ทำบัญชี.....

 - () 2. ทำเป็นบางครั้ง
 ท่านมีปัญหาทางการบัญชีอย่างไรบ้าง.....

() 3. ทำสม่ำเสมอ

ท่านมีปัญหาทางการบัญชีอย่างไรบ้าง.....

8. ท่านคิดว่าการทำบัญชีมีประโยชน์ต่อกลุ่มธุรกิจหรือไม่
- () 1. ไม่มีเลย (ทำให้เสียเวลา) () 2. มีบ้าง (ต้องการตัวเลข)
 () 3. มีประโยชน์มาก (เพื่อการตัดสินใจ) () 4. อื่นๆ ระบุ.....
9. อุปกรณ์เครื่องมือในการรองรับการบันทึกบัญชี
- () 1. บันทึกด้วยมือ (ตอบข้อ10) () 2. บันทึกโดยใช้โปรแกรมระบบบัญชี(ตอบข้อ11)
10. เครื่องมือที่ใช้การบันทึกบัญชีด้วยมือ
- 10.1 สมุดบัญชี
- () 1. สมุดเงินสด () 2. สมุดรายวันทั่วไป
 () 3. สมุดบัญชีแยกประเภท () 4. สมุดต้นทุนกำไร
 () 5. อื่นๆ ระบุ.....
- 10.2 ทะเบียนและบัญชีย่อย
- () 1. ทะเบียนสมาชิกและหุ้น () 2. ทะเบียนคุมสินทรัพย์
 () 3. ทะเบียนคุมสินค้า () 4. ทะเบียนคุมวัตถุดิบ
 () 5. ทะเบียนย่อยลูกหนี้ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ() 6. อื่นๆ ระบุ.....
11. โปรแกรมระบบบัญชีที่ใช้(ตอบได้มากกว่า1ข้อ)
- () 1. ระบบสมาชิกและหุ้น () 2. ระบบเงินให้กู้
 () 3.ระบบเงินรับฝาก () 4. ระบบสินค้า
 () 5.ระบบบัญชีแยกประเภท () 6. อื่นๆ ระบุ.....
12. เอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชี(ตอบได้มากกว่า1ข้อ)
- () 1. ใบเสร็จรับเงิน () 2. ใบเบิกเงิน
 () 3. อื่นๆ ระบุ.....
13. การจัดทำรายงานทางการเงิน(งบการเงิน)(ตอบได้มากกว่า1ข้อ)
- () 1. งบทดลอง () 2. งบต้นทุนผลิต/ขาย
 () 3. งบกำไรขาดทุน () 4. งบดุล
 () 5. งบกระแสเงินสด () 6. อื่นๆ ระบุ.....
14. กลุ่มธุรกิจของท่านต้องการให้มีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาช่วยเหลือในการจัดทำบัญชีหรือไม่
- () 1. ไม่ต้องการความช่วยเหลือ () 2. ต้องการความช่วยเหลือ

15. กลุ่มธุรกิจของท่านต้องการให้มีความช่วยเหลือจากหน่วยงานใด

() 1. สถาบันการศึกษา

() 2. หน่วยงานภาครัฐ

() 3. องค์กรภาคเอกชน

() 4. อื่นๆ.....

ตอนที่ 2 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีกิจกรรมดำเนินงานใดโปรดเขียนเครื่องหมาย/ ลงในช่อง มี หรือ ไม่มี ที่ตรงกับความเป็นจริง

กิจกรรมการดำเนินงาน	มี	ไม่มี
1. การให้บริการแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป		
1.1. การให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิก		
1.2. การให้บริการแปรรูป/ผลิตสินค้า เช่น สีข้าว รับตัดเย็บเสื้อผ้า		
1.3. ให้เช่าทรัพย์สินชั่วคราว เช่น บริการที่พักเช่าเต็นท์ อุปกรณ์เครื่องครัว		
1.4. บริการอื่นๆ ระบบ.....		
2. ซื้อสินค้าจากแหล่งอื่นๆ มาขาย		
2.2. ซื้อด้วยเงินสด		
2.3. ซื้อด้วยเงินเชื่อ		
3. จัดหาสินค้า/วัตถุดิบมาขายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป		
3.1. ขายเป็นเงินสด		
3.2. ขายเป็นเงินเชื่อ		
4. การรวบรวมสินค้าจากสมาชิกมาขาย		
4.1. รวบรวม/ซื้อด้วยเงินสด		
4.2. จ่ายค่าสินค้าเพื่อขายสินค้าได้		
5. การผลิต/แปรรูปสินค้าออกจำหน่ายเอง		
6. จ้างผลิต/แปรรูปสินค้าออกจำหน่าย		
7. การกู้ยืมเงิน-ภายนอกมาหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ		

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการจัดทำบัญชีเพื่อเพิ่มศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

แบบสอบถามสัมภาษณ์การจัดทำบัญชีและการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการองค์กร
ศึกษาการทำบัญชีและใช้สารสนเทศทางการบัญชีเพื่อจัดการองค์กร
สำหรับวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่แสดงลักษณะของตัวท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อวิสาหกิจชุมชน.....
- เพศ () 1.ชาย () 2.หญิง
- อายุ () 1.ต่ำกว่า 20 ปี () 2.อายุ 21 – 30 ปี () 3. อายุ 31 – 40 ปี
() 4.อายุ 41 - 50 ปี () 5.อายุ 51-60 ปี () 6.อายุ 61 ปีขึ้นไป
- การศึกษา () ป.1 – ป.6 () ม.1 – ม.6 () ปวช.- ปวส.
() ปริญญาตรี () อื่น ๆ ระบุ.....
- ท่านทำหน้าที่ใดในกลุ่มธุรกิจชุมชน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
() 1. ผู้บริหาร () 2. การบัญชีการเงิน () 3. กรรมการ () 4. อื่น ๆ ระบุ.....
- ท่านคิดว่าในกลุ่มเกิดปัญหาการทำงานในเรื่องใดบ้าง
() 1.การผลิต () 2. การเงิน () 3. การตลาด () 4. การบัญชี
() 5. อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 ท่านใช้ข้อมูลทางบัญชีในการจัดการกลุ่มมากน้อยเพียงใด กรุณาเขียนเครื่องหมาย / ลงในระดัับการใช้ข้อมูลทางบัญชีตามความเป็นจริง

ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชี 5 หมายถึง มีการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงานองค์กรอย่างสม่ำเสมอ
ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชี 4 หมายถึง มีการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงานองค์กรค่อนข้างมาก
ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชี 3 หมายถึง มีการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงานองค์กรปานกลาง
ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชี 2 หมายถึง มีการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงานองค์กรค่อนข้างน้อย
ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชี 1 หมายถึง ไม่ใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงานองค์กร

ข้อ	กิจกรรมการดำเนินงาน	ระดับการใช้ข้อมูลทางบัญชี				
		5	4	3	2	1
1	การบันทึกจำนวนชั่วโมงแรงงานในการผลิตสินค้า					
2	การทำรายงานสรุปจำนวนชั่วโมงแรงงานในการผลิตสินค้าประจำงวด					
3	การบันทึกการซื้อวัตถุดิบและใช้วัตถุดิบในการผลิต					
4	การทำรายงานสรุปการใช้วัตถุดิบในการผลิตประจำงวด(เดือน, 6เดือน, 1ปี)					
5	การบันทึกต้นทุนในการผลิตสินค้า (ค่าแรงงาน, ค่าวัตถุดิบ, ค่าใช้จ่ายในการผลิต)					
6	การคำนวณหาต้นทุนการผลิต					
7	การจำแนกต้นทุนการบริการหรือต้นทุนผลิตหรือต้นทุนขายสินค้า					

8	การบันทึกจำนวนสินค้าคงคลัง					
9	การทำรายงานสรุปปริมาณการผลิตประจำงวด					
10	การประมาณการ(คำนวณ)ปริมาณการผลิตในปีถัดไป					
11	การบันทึกข้อมูล ชื่อ ที่อยู่ ประเภทลูกค้า ประวัติการสั่งซื้อ ของลูกค้า					
12	การบันทึกการขายประจำวัน					
13	การสรุปรายงานการขายประจำงวด (เดือน)หรือประจำงวดตามพื้นที่ขาย หรือ ประจำงวดตามประเภทลูกค้า(5 3 1)					
14	การกำหนดราคาสินค้าโดยพิจารณาการใช้ข้อมูลต้นทุน หรือกำไร					
15	การคาดคะเนปริมาณการขายในปีถัดไป					
16	การวางแผนการพัฒนาลักษณะและรูปแบบของสินค้าหรือบริการใหม่ ในอนาคต					
17	การบันทึกการขายทะเบียนสินทรัพย์ จำนวน และมูลค่าของสินทรัพย์					
18	การบันทึกการรับเงินสดและจ่ายเงินสด					
19	การรายงานสรุปเงินสดคงเหลือประจำงวด					
20	การรายงานสรุปสินทรัพย์ หนี้สิน และหุ้น/ทุน ของกิจการประจำงวด(งบดุล)					
21	การรายงานสรุปผลการดำเนินงาน (กำไร, ขาดทุน)ประจำงวด (งบกำไรขาดทุน)					
22	การรายงานสรุปผลการจ่ายเงินปันผลให้สมาชิกในกลุ่ม					
23	การประมาณการการรายได้ และ ค่าใช้จ่ายในปีถัดไป					
24	มีการประมาณการภาระหนี้สิน (กู้เพิ่ม)และการลงทุนเพิ่มในอนาคต					
25	การบันทึกข้อมูลพนักงาน(สมาชิก) ชื่อ อายุ เพศ พื้นฐานการศึกษา ค่าตอบแทน ตำแหน่งหน้าที่					
26	การคาดคะเนจำนวนพนักงาน(สมาชิก)ที่จำเป็นต้องใช้ในปีถัดไป					
27	การกำหนดคุณสมบัติ ทักษะ ระดับการศึกษาของพนักงาน(สมาชิก)ในอนาคต					